

Karawankenbote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 78.

Krainburg, den 2. Oktober 1943.

8. Jahrgang.

Sovjetski prodorni poskusi odbiti

Podmornice so potopile v Sredozemlju šest ladij z 42.200 brt in enega rušilca

Oberkommando der Wehrmacht je dne 30. septembra objavilo:

V srednjem odseku kubanskega mostišča je spodletel napad močnih sovražnih sil.

Proti naši obrambni fronti v bojišču pri Zaporozju so Sovjeti z brezobzirno uporabo številnih na novo pripeljanih divizij in z močno podporo vojnih letal izvajali nove prodorne napade, ki so bili povsod krvavo odbiti.

Ob srednjem Dnjepru je sovražnik na številnih mestih poskušal priti čez reko. Lasten nasprotni napad je poglaval Sovjete iz nekega mostišča, ki so si ga bili mogli ustvariti v nepreglednem svetu.

V srednjem odseku fronte so naše čete kljub najtežjim vremenskim in terenskim prilikam in stalno odvrčujoč silne sovražne napade izvršili ukazana premikanja.

Na južnoitalijanski fronti je sovražnik sledil našim premikanjem vobče le s slabimi silami. Južno od Vezuva smo ustavili sile britanskih oklopnjakov, ki so močno pritiskale.

V mestu Neaplju, ki leži za našo fronto, smo trajno porušili pristaniške naprave, da preprečimo sovražna izkrcanja. Podvzeti so bili najstrožji ukrepi proti pojavljanju čim se komunističnim nemir.

Čiščenje Severovzhodne Italije od slovenskih in komunističnih tolp v prostoru

vzhodno od Gorice dobro napreduje. Banditi so zadnje dni izgubili nad 1000 mrtvih in več tisoč ujetnikov.

Britanski bombniki so v noči na 30. september prileteli na rheinsko-westfalsko ozemlje in odvrgli daleč razstresene bombe na stanovanjske četrti več krajev, zlasti na Bochum. Nekaj cerkev in bolnišnic je bilo težko zadetih. Prebivalstvo je imelo zgube.

Podmornice so v boju proti sovražnemu brodogovju za izkrcanje potopile v Sredozemskem morju in v sovražnikovem prometu z novimi pošilkami v Atlantskem morju šest ladij z 42.200 brt in enega rušilca.

Nemške pomorske bojne sile, krovno protiletalsko topništvo trgovskih ladij in proti-

letalsko topništvo mornarice so uničile v času od 1. do 30. septembra 121 letal. Pri uspešni obrambi včeraj javljenega zračnega napada na pristanišče v Konstanci je bilo odlično udeleženo romunsko protiletalsko topništvo.

Prepričani o končni zmagi Nemčije

Lizbona, 1. oktobra. Posebni dopisnik britanskega poročevalnega biroja »Exchange Telegraph« je obiskal v Južni Italiji nemške vojne ujetnike in jih opisuje kot nosilce silnega odpora proti anglo-amerikanski invaziji. Svojim bralcem ne more drugače pojasniti trdote in zaletne sile nemških vojakov, kakor da jih označuje kot mlade nacionalsocialiste, ki so nevarni nasprotniki in ki celo v težkih pozicijah ne opustijo boja. »To so fanatični nacionalsocialisti«, piše angleški dopisnik, »ki so tudi v ujetništvu prepričani o končni zmagi Nemčije«.

Dožetki 1943. leta

Piše Landesbauernführer Reinhold Huber

Deset je že, odkar so dožetki postali v nacionalsocialistični Nemčiji skupno slavlje celotne nacije. V svetovni vojni 1914/18 je bila blokada, z lakoto eno izmed najnevarnejših orožij naših sovražnikov. Tisoči nemških rojakov so postali njena žrtev. In pri milijonih drugih je zlomila obrambno voljo in moč do boja. S to gladovno blokado so imeli naši sovražniki sredstvo v roki, da so lahko brez boja z orožjem prisilili naš narod h kapitulaciji. Tudi v sedanjih vojni so se v prvi vrsti opirali na gladovno blokado. Da pa ta tokrat ni učinkovala, se ima nemški narod zahvaliti kmetstvu in njegovemu delu. Čeprav so težave proizvodnje z vsakim vojnim letom postale večje, vendar proizvodnja skoraj na vseh poljih ni ostala le na isti stopnji, ampak se je deloma še povečala zaradi vzornih storitev našega kmečkega ljudstva, zlasti pa naših kmetov. Tej okolnosti se imamo zahvaliti, da lahko tudi v petem vojnem letu z gotovostjo obvarujemo naš narod pred lakoto, Seveda, in to je treba vedno znova poudarjati, le takrat, če se bo, kakor doslej, tudi nadalje vzdrževala disciplina, tako pri obdelovanju kakor tudi prav posebno pri oddaji in razdelitvi.

Tako smo ob dožetkih po vsej pravici lahko hvaležni, in sicer hvaležni Previdnosti za obilen blagoslov narave in celotnemu kmečkemu ljudstvu za njegovo, ob najtežavnejših prilikah storjeno delo. Da pomaga Bog le tistemu, ki zastavi vse sile, da bi pomagal samemu sebi, pač nihče ne ve bolje nego kmet sam. Kaj bi nam bilo koristilo, če bi bili spomladi 1942. l., ko je bil največji del naših zimskih sadežev pozebel, prosili za blagoslov Previdnosti; ne, predvsem smo se morali lotiti novega obdelovanja in se tako izkazati vredne blagoslova. Prav posebno se izraža ta odločna vojna volja do storitve, če vzporejamo prvo svetovno vojno. Tam so stalno nazadovali donosi na hektar, sedaj pa ne samo vzdržujemo donose pred vojno, ampak smo jih bistveno povečali. Pa tudi pri nasadu je kmečko ljudstvo v tej vojni brez ozira na rentabilnost in potrošnjo dela storilo to, kar je bilo potrebno, da se zagotovi prehrana. Tako se je na pr. 1942. leta kljub ogromnim škodam po pozebi razširila ploškev obdelovanja glede oljvitih sadežev za 126% napram letu 1939. Pri pridelovanju zelenjadi, ki zahteva posebno veliko dela, je kljub temu nastopilo 92% povečanje, medtem ko je v svetovni vojni 1914/18 nazadovalo za 20%. Popolnoma slična je stvar tudi pri okopaninah. Tej disciplini pri obdelovanju gre hvala, da so bila gesla vodstva vedno uspešna. Tukaj je treba iz-

Oslanejo smrtni sovražniki cerkve

Metropolit baltske države svari pred izigravanjem tolerance od strani Sovjetov

Riga, 1. oktobra. Litvanski metropolit in letonski ter estonski eksarh Sergij je o položaju cerkve v UdSSR dal pomembno pojasnilo, ki ima že zaradi tega posebno vrednost, ker izvira od osebnosti, ki je že sama do leta 1941. doživela in pretrpela zatiranje in preganjanje cerkve od strani boljševiških mogotcev.

V tej izjavi je izvajal, da se je boljševizem v doslednem izvajanju svojih ideolo-

ških osnov vedno bojeval proti veri in s tem tudi proti pravoslavni cerkvi, da pa je bil prisiljen, v težkih časih zavreti cerkveno preganjanje. Tako na primer v periodi takorekzovane »nove gospodarske politike« (NEP) od 1922. do 1928. l. ali pri lakotah. Danes je položaj boljševizma brez dvoma še veliko težji, ko takrat v dobi periode NEP, in zato se nihče ne sme čuditi, če sedaj boljševizem zopet daje koncesije cerkvi. Prav posebno že zato, ker je v vseh po Nemcih zasedenih ozemljih cerkev spontano zopet oživela in je dotok k njej dokazal, da je vzlic vsem preganjanjem ostala v ljudski veri globoko ukoreninjena, živa sila. Zato daje Kremelj koncesije, upa pa pri tem, da bodo le začasne in da bo boljševizem prebil vojno ter potem s svojim neokrnjenim položajem moči znova lahko preganjal cerkev.

»Boljševiki«, tako je zaključil metropolit svoje izvajanje, »vedo natančno: med njimi in cerkvijo je mogoča samo vojna, čeprav je začasno prekinjena po premirju. To pa naj vedo ravno tako natančno verniki, ki ne smejo nikoli pozabiti, da se onstran fronte cerkev nahaja v boljševiškem ujetništvu. Na boljševiških koncesijah se svoboda cerkve ne da zgraditi. Šele padec in pogin boljševizma lahko zagotovijo narodu in cerkvi svobodo in omogočita razvoj vseh njenih zavrtih sil. Naj bi nam Bog naklonil to srečo!«

Velike skrbi v USA zaradi povojnih kupčij

Nove sovjetske zahteve glede Sredozemlja so v Washingtonu neprijetno zadele

Bern, 28. septembra. Nadomestujoči štabni načelnik poročevalne službe v Zedinjenih državah generalni major Strong, je pozval ameriško javnost, naj še na vsak način stopnjuje vojne napore, češ, da bi bila poglavitna zmeta, če bi se hoteli danes predajati napačnemu optimizmu. Nemčija ima danes trikrat toliko divizij pod zastavami kot jih je imela jeseni 1939. l., in tudi japonsko zračno orožje je od vstopa Japonske v vojno naraslo ne le številčno, ampak tudi po kvaliteti. Na koncu je generalni major Strong še opozarjal na to, da je za mnogi milijonov naraslo v osni vojni industriji zaposlenih oseb.

Kakor so si trenutno z moskovsko vlado edini v tem, da morajo z vsemi sredstvi pobiti Nemčijo, tako neprijetno jih zadenejo v Washingtonu nekateri sunki Sovjetov. Dopisnik lista »Neue Zürcher Zeitung« ni ne skriva svojega prepričanja, »da je Moskva izbrala nepoznane mlade ljudi za mesti veleposlanikov v Washingtonu in Londonu, vtem ko je poslala pomembnega diplomata Višinskega v Alžir.« Čeprav se v ameriških službenih krogih zanašajo na

to, tako nadaljuje potem to poročilo washingtonskega dopisnika, da želi sovjetska vlada vzdrževati sedanje zvezo, vendar vedo, da bo Sovjetska zveza še povečala svoje zahteve napram zaveznikom.

Pravi, da so si Zedinjene države zlasti v Srednjem Sredozemlju prizadevale, napraviti politične kupčije z izrazito konservativnimi krogi. V severnoameriških krogih, kjer te konservativce posebno podpirajo, se sedaj menda boje, da bi mogla Sovjetska zveza po okolnostih pri pogajanjih v Alžiru poskušati, da ustanovi »trajne norme« za zavezniške načrte v Sredozemlju. Za tem se skriva zlasti bojazen glede »amerikanskih povojnih kupčij«, na katere so se v Afriki in na Bližnjem Vzhodu severnoameriški politični barantači že sigurno zanašali in o katerih sedaj v nekem obsegu dvomijo zaradi svojega lastnega soigralca.

Nov dokaz angleške krivde glede napadov zastrahovanja

Razstrelna snov za uničenje Hamburga je bila že 1936. leta preskušena - Pozno pojasnilo od britanske strani

Stockholm, 1. oktobra. Angleški tisk, ki je v svojem širokoustenju objavil že ponovno baharije o zračni zmagi, iz katerih izhaja, da je Anglija že davno bila sklenila podvzeti vojno z bombami proti evropskemu civilnemu prebivalstvu brez razlike, daje ravnokar nov dokaz krivde glede svoje lastne države.

Bilo je že razkrita, da so se že več let pred vojno nameravali in tudi zadostno razvila predhodna dela za velebombnike, ki so bili določeni v to, da napadejo nevojaške cilje in da izvršijo zastrahovalne napade največjega obsega na cela mesta. Po izbruhu konflikta pa so jih hoteli takoj dati zgraditi v serijah. Da se niso takoj pojavili, je zasluga bliskovitih nemških preprečevalnih in nasprotnih ukrepov, ki so zadostovali do izbruha vojne na Vzhodu.

Sedaj izda angleški tisk, da je bila tudi že leta 1936. razvita in za uporabo pripravljena razstrelna snov, s katero naj bi

se Hamburg in veliki deli drugih nemških mest — kakor oznanjajo angleški časopisi širokoustno — »popolnoma podrla«. Gre za razstrelno snov, ki ni bila morda določena za poljubne vojaške svrhe, ampak je imela, kakor sedaj izrecno pravijo, nalogo, da »razladi cele bloke hiš«.

Sedanje odkritje se je zgodilo v zvezi s spominom na žrtve eksplozijske nesreče, ki je l. 1936. zbudila pozornost po vsej Angliji, katere ozadje pa so skrbno prikrivali. Ta eksplozija, ki se je zgodila v arsenalu v Wollwichu in pretresla ves London, je bila zavita v tako tajno, da niti zaostali žrtev, med katerimi se je nahajal tudi poveljnik Kong, niso smeli zvedeti nič natančnejšega. Sedaj so dopustili sledeče pojasnilo: Eksplozija se je zgodila pri poskusih z novo razstrelno snovjo rdx in sicer, ko so polnili 25 kg granat. Svojem žrtev so zgolj sporočili, da žrtvena smrt pri poskusu udeleženi ni bila zastoj.

Ko so napravili pripravne tulce in kapice

za bombe, so potem začeli z množstvenim izdelovanjem bomb za bombardiranje Nemčije, kakor poročajo švedski listi iz Londona.

Vsa ta stvar daje prepričevalen material za bodoče raziskovanje vojne krivde in vojnih zločinov. Angleži, ki se danes čutijo že tako varne, da izblebetajo takšne, v resnici eksplozivna dejstva, se bodo tega morda še enkrat kesali. Vsekakor pa je dobro, da se že sedaj ustanovi in čim najbolj razširja, da so Angliji po lastnem priznanju že veliko let pred izbruhom vojne pripravljali bombe za zastrahovanje, pred ono vojno, ki jih je baže »presenetila skoraj popolnoma nepripravljene in brez obrambe...«

Švedski listi, ki poročajo o angleških odkritjih, poudarjajo v svojih nadpisih popolnoma jasno te zveze. Govore o »rdx-smrti Hamburga« in o »odkritju tajne pri nesrečni eksploziji leta 1936. po napadu na Hamburg«.

Govor turškega državnega predsednika

Ankara, 1. oktobra. Na svojem inspekcijskem potovanju je turški državni predsednik İnönü došel v mesto Erzerum. V svojem govoru je rekel İnönü, da je Erzerum najskrajnejša prednja straža na vzhodu velike turške domovine in da se kot taka lahko zanaša na podporo vsega naroda. Ta govor državnega predsednika v kraju ob turško-sovjetski meji smatrajo v političnih krogih Ankare za očitno gesto turške odločnosti, braniti turško suverenost in integriteto v vsaki smeri.

Punt zaradi lakote v Reggio

Rim, 1. oktobra. V italijanskem mestu Reggio je gladujoča ljudska množica naskočila neko po angleški zasedbeni oblasti opremljeno skladišče živil in ga oplenila. Britanske čete so pognale gladujoče nazaj. Kot represalija je bila odrejena ustrelitev deset zaprtih.

reči enkrat zahvalo tudi mnogim Ortsbauernführerjem; njihovega vodilnemu delu gre v prvi vrsti hvala, da je kmečko ljudstvo vedno tako disciplinirano ubogalo parole vodstva. Z državno silo se ti uspehi nikdar ne bi mogli doseči, ampak to je bilo izključno in edinole mogoče, ker je bila tako ozka živa zveza med vodstvom in med vodenimi, kajti ti uspehi se dajo le doseči, če je delo storjeno prostovoljno iz najgloblje čute odgovornosti napram narodu. Tako je tudi v vsakem oziru dokazana zmožnost kmečkega vodstva.

Prav poseben pomen je imelo v tem letu, ko se je še poostiril položaj glede delavnih sil, pomoč občestva. Kmet sicer ne govori veliko o tem, toda zanj je samo ob sebi umljivo, da pomaga tovarišu, če so tam težkoče še večje. Posebno se pa hočemo zahvaliti vsem tistim izmed ostalega občestva, ki so nam pomagali. Ta pomoč ni le dobro učinkovala pri delu, ampak je tvorila tudi priznanje, in tako krepila skupnost. Saj so s tem vendar pokazali, da narod ve, kako važna je zagotovitev naše prehrane. S takim sodelovanjem vseh sil nam je bilo mogoče, da smo v tem letu dosegli nadaljnje povzvišanje pri oddaji.

Tako lahko ob dožetkih gledamo nazaj na z delom bogato, pa zaradi tega tudi z uspehom nagrajeno leto. Veliko hudega je bilo treba premagati, toda nismo nikoli obupali, ampak storili svojo dolžnost vedno s čim večjo zagrizenostjo. Najlepša hvala naj nam bo in nam mora vedno biti, če smo zadovoljni sami s seboj. Nihče nas ne more tako kritično vprašati, kakor lahko storimo mi sami, če smo pač popolnoma storili svojo dolžnost, toda tudi nobena hvala in nobeno priznanje ne more biti tako lepo in pristno, kakor če na to vprašanje lahko sami odgovorimo z »da«. Koliko je nepoznanih kmetov in kmetic, ki v najvišji meri izpolnjujejo svojo dolžnost in jih nihče ne pohvali, pa imajo vendar ponosno zavest, da so storili svojo dolžnost in s tem najlepšo in najvišjo pohvalo.

Če ob dožetkih še nekoliko razmišljujemo in se kratko ozremo nazaj, se moramo hkrati tudi že zopet pripravljati za novo žetev. Se se nahajamo v hudem boju z našimi nasprotniki. V tem znamenju smo dobili geslo za prihodnje žetveno leto. »Prehrana je orožje«. To geslo izraža, da stojimo neposredno poleg vojakov in delavcev oborožitve v bojni fronti nemškega naroda. Ako se tega zavedamo, pa se izraža tudi dolžnost in odgovornost. Smernica ostane vedno ista: »več pridelati in pridelke ob najštevilnejši potrošnji v gospodarstvu oddati v čim največji meri. Da se težkoče, ki jih posameznik ne more več obvladati, premagajo še s tesnejšim tovariškim pomaganjem, mora biti nam vsem neka samo ob sebi umljivega. Tako hočemo tudi vstopiti v leto nove žetve 1943/44, pripravljeni premagati težkoče in se tako izkazati vredne blagoslova Previdnosti, da dosežemo zmago našega naroda. Vera v naš narod in nemojnost zaupanje v našega Führerja nam bodo tudi nadalje podelili v to potrebno moč.

Neuspešni sovjetski napadi ob Dnjepru

Tolpe v Italiji in Dalmaciji obkoljene — Split z naskokom zavzet — Krf zaseden

Oberkommando der Wehrmacht je dne 28. septembra objavilo:

Ob kubanskem mostišču smo zavrnili več krajevnih napadov Sovjetov. Mesto Temrjuk smo po načrtih porušili in izpraznili.

Na bojišču jugovzhodno in vzhodno od Zaporozja je sovražnik z masiranimi deloma na novo pripeljanimi silami nadaljeval svoje prodorne poskuse. Vsi napadi so se izjalovili v srditih bojih z visokimi sovražnimi izgubami. Sovjetsko vojno skupino, ki je bila začasno vdrla v naše položaje, smo vrgli z nasprotnim napadom nazaj.

Ob srednjem Dnjepru so Sovjeti znova brez uspeha napadli nemška mostišča. Boji proti nekaterim slabejšim sovjetskim oddelkom, ki so pod zaščito teme prešli čez reko, so še v teku.

V srednjem frontnem odseku še traja močan sovražni pritisk v nezmanjšani sili. Več sovražnih napadov na murmanski fronti smo razbili.

Lahke nemške pomorske bojne sile so potopile v Črnem morju pred Tamansko obalo en sovjetski topniški čoln in v ladjišču v Anapi več vozil za nove pošiljke s skupno 2100 brt.

V Južni Italiji se je znatno ojačil pritisk Anglo-Amerikancev, ki so izkrcali nove sile. Vtem ko smo v prostoru pri Salerno zavrnili vse napade, so se naše čete v prostoru pri Foggiji po načrtih razrešile so-

Volja do boja v Evropi in Vzhodni Aziji

Poslanice ministrov zavezniških narodov k tretji obletnici sklepa trojnega pakta

Zveze se morajo obnesti v težkih urah. Lahko je sklepati pogodbe zvestobe, kadar sije samo sonce, toda po izkustvih zgodovine ni vedno samo ob sebi razumljivo, da trajajo sobojevništva v več let trajajoči vojni preko vseh premenljivih faz. Tekom te vojne smo videli pri naših nasprotnikih, da so prišli na nič že marsikateri garancijski dogovori in zveze, med njimi ravno najmočnejša med vsemi zvezami, francosko-angleška antanta, ki je l. 1940. razpadla v prah in pepel.

Okolnost, da so malo časa po izdajalskem početju Badoglija minula tri leta, odkar je bila podpisana pogodba treh sil, je dala silam ti dve zemljini obsegajoče zveze dobrodošel povod, da so pred vso svetovno javnostjo dokumentirale trdnost pakta.

Reichsaussenminister pl. Ribbentrop je na svoj miren način opisal svetovnopoli-

tične razmere moči, bilal nepravilno hotelje sovražnikov in je iz svojega globokega znanja glede zmage sil trojnega pakta lahko zavrnil vse baharije Anglo-Amerikancev kakor tudi boljše. Nikdar se našim nasprotnikom ne bo posrečilo, da bi zavzevali Evropo! Trojni pakt je simbol pravičnosti, kajti jedro njegovega bistva je, da brani življenske pravice narodov Evrope in Vzhodne Azije. Tudi za Japonsko je že več let trajajoča borba vojna samoobrambe, in takšne vojne se končajo samo s tem, da je končno javno zagotovljena neodvisnost ogroženih držav. Tako bo ta druga, večja in hujša svetovna vojna zapisana v zgodovini kot boj za svobodo mladih narodov.

Razen tega sta govorila Duce kot zunanji minister nove italijanske republikanske-fašistične države in japonski zunanji minister Sigemitsu.

Hudi, a uspešni obrambni boji na Vzhodu

V treh dneh uničenih 209 sovjetskih oklopnjakov in 156 letal

Oberkommando der Wehrmacht je dne 29. septembra objavilo:

Ob kubanskem mostišču so bili močni izvidniški sunki Sovjetov brez uspeha.

Na bojišču pri Zaporozju so stale naše čete tudi včeraj v hudih, toda uspešnih obrambnih bojih. Začasno izgubljeno ozemlje smo si zopet osvojili z nasprotnimi napadi. Novi sovražnikovi poskusi, da bi si pridobil sveta na nekaterih mestih ob srednjem Dnjepru na zahodnem bregu reke, so spodleteli.

V srednjem odseku fronte so Sovjeti kljub poslabšanju vremena še dalje napadali. Žilavi odpor naših čet in energični nasprotni napadi so ustavili sovražne napade. Posamezne vdore smo zajezili.

V času od 26. do 28. septembra smo na vzhodni fronti uničili 209 sovjetskih oklopnjakov in 156 letal. Nemško protiletalsko topništvo je sestrelilo štiri izmed šest sovjetskih bombnikov, ki so poskušali napasti romunsko pristanišče Konstanca.

Na južnoitalijanski fronti je trajen večji preprečil večja bojna dejanja. Lastna premikanja potekajo vzlic cestnim težavam tako, kakor je bilo predvideno.

V minulih noči so posamezna sovražna letala preletela zapadno ozemlje Reicha. Po odvzetenih bombah so nastale le neznatne škode na poslopjih.

Število pri zračnih napadih dne 27. septembra in v noči od 27. na 28. septembra sestreljenih letal se je zvišalo na 65.

Zasliševanje do blaznosti žrive

zaprti in da ne bo poprej izpuščena, dokler ne prizna obtoženi proti njemu dvignjenih obtožb kot pravilne, ima že večinoma uspeh.

Pri fizičnih metodah doseže zastareli trik čekistov, da naperi samokres na prsa, samo še pri osebah s slabimi živci ali novincih uspeh. Če to ne učinkuje, izstreljo po potrebi preiskovalni sodnik en ali dva strela na žrtev, ne da bi zadel, t. j. ne da bi hotel zadeti. Če zastrašilni strel, za katerega ima vedno pripravljene nabojne tudi ne pomaga, seže po natezalnici.

V proštem političnem »izolatorju« za posebne namene GPU v Moskvi, Lubjanki I, se natezuje na tehnično dovršen način. Na deželi se poslužujejo preprostejših, tako rekoč »domačih« sredstev. Tudi sistem natezanja ima svoje stopnje, lažje, srednje in težke. Lahek način je v tem, da se pritisne goreča cigara, ali cigareta na nagem telesu obtoženca. Sem spada tudi, da se odtegne tobak strastnim kadilcem ali da se ne da vode po zavžitju zelo osoljenih ribjih juh.

Med srednje spada predvsem zapor, neznatna celica, popolnoma temna, v kateri se ne more niti vzravhati niti vleči. Nadalje spadajo sem mrzle celice, v katerih zmrzne voda in postane pri daljšem zaporu vsak gotovo revmatičen. Težko natezanje se poslužuje tehničnih celic. Tu so najprej svetlobne celice. Na njihovih stropih so napravljene tako močne električne žarnice, da povzročajo svetlobni žarki neizmerne bolečine.

Brezračne celice so, kot že beseda sama pove, brez vsakega zraka. Jetnika potisnejo, nič hudega slutetega, s sunkom v sobo. Sesalke začno delovati in v nekaj minutah leži človek v nezavesti. Pri poostreni uporabi tega natezanja se zrak polagoma izsesa. Nato so vroče celice. V teh so obložene stene in tla s cevmi za gretje. Toplota dosega v teh celicah do 50 stopinj Reaumurja. Nekdaj tako zelo priljubljena odvedba k navidezni ustrelnosti je zastarela in zamudna. Samo redkokdaj in tudi samo

bombnikov izvršile teroristične napade na Hannover in s slabejšimi silami na Braunschweig. Pri tem so nastale zgube med ljudmi in razdejanja v nekaterih stanovanjskih ozemljih. Lovci in protiletalsko topništvo zračnega orožja ter zaščitne bojne sile vojne mornarice so zbile nad Reichom in nad Zapadom 56, večinoma štrimotor-nih bombnikov.

(ZRCALO ČASA)

O priliki devetletnice obstoja mladinske organizacije NSB se je vršila na Muzejskem trgu v Amsterdamu slovesnost, ki je znova dokazala, da se mladina NSB priznava k svetovnemu nazoru narodnega socializma in nove Evrope.

Na Finskem bodo 1. oktobra vršili po zakonu o delovni službi nabore glede moških med 18. in 33. letom. V bodoči zimi hočejo podreti 24 milijonov kubičnih metrov lesa.

Na fronti pri Salerno se morajo zavezniške čete truditi in krvaveti za zelo majhno pridobitev ozemlja, tožijo angleški vojni dopisniki v tork v svojih poročilih o stalni ostrosti bojev. Nemci drže z nezmanjšano zagrizenostjo svoje postojanke.

Nekaj ladij italijanske vojne mornarice, ki so prišle po izdajstvu Badoglija na Malto, bodo sedaj zasedene po angleških mornarjih. Dosedanje italijanske posadke bodo morale vršiti posebno nevarno službo na tovornih ladjah.

Vojni mornarici prijazni krogi sporočajo, da je bila prepoznana križarka katero so japonske podmornice po vesti iz japonskega cesarskega glavnega stana od ponedeljka poslale na dno morja, za križarko angleške mornarice in sicer razreda Achilles.

V Krakovu je bila otvorjena popotna razstava »Židovska svetovna kuga«. V razstavi, ki obsega 60 slik, se dokazuje na podlagi zgodovine, da na svetu ne bo miru, če ne bo končno zlomljena moč židovstva.

Londonški »Sunday Express« v nekem poročilu značilno osvetljuje nedostato zdravstveno skrbstvo angleške vlade. Na neki seji mestnega sveta v Herefordu je nek zborovalec izjavil, da neko otroško dnevno zavetišče, ki se nahaja v škofovi palači v Herefordu, niti za pse ni pripravno.

Ne moremo se ubraniti občutka ponižanja, če hvali Churchill Badoglija, kar je bilo v resnici ena izmed največjih sleparij v zgodovini, piše Bartlett v »News Chronicle«. Pisec svari v tej zvezi pred nadaljnjim sodelovanjem s tem izdajalcem.

Angleški list »Statist« piše, da se skoraj ne more zanikati, da je vsak človek v Angliji na nek način zastrašan.

Štrahno sliko zdravstvenega stanja mehiškega prebivalstva so podale preiskave pri policiji in med vojsko. Od pripadnikov prve skupine ni bilo nič manj kot 37 odstotkov in od 2122 preiskanih vojakov jih je bilo 663 sifilitično obolenih.

Previdno najavlja parlamentarni tajnik angleškega prehranjevalnega ministrstva MacBain predvideno znižanje dovoza živil iz Zedinjenih držav v Anglijo. Severnoamerikanci so sicer še vedno pripravljeni preskrbovati Anglijo z živilom, toda lahko postane ta volja kmalu vprašanje zmogljivosti.

Škotska stavka v premogokopih se je v tokrek še razširila in je zajela že 7000 premogokopnih delavcev.

Lord - čuvar pečata Cripps je izjavil po vesti »Timesa« v nekem govoru v New Castle, da Anglija potrebuje vedno več letal, da izravna hude zgube, ki jih sedaj utrpeva. Nič ne sme zato ovirati proizvodnje.

v majhnih pokrajinskih jetniščih GPU, si dovoli preiskovalni sodnik to šalo, če je ravno dobre volje in nima mnogo dela, kar je pa zelo redko, posebno v zadnjem času, ko sledi zapiranje kar zapovrstjo.

Da kdo prestane vsa ta mučenja in da ne podpiše zapisnika — pravzaprav lastne smrtno obsodbe —, je treba železnega zdravja, močnih živcev in nezlomljive odpornosti. Večina jetnikov podpiše že pod prvim »psihičnim pritiskom« vse, kar zahteva preiskovalni sodnik.

Vse postopanje se s tem poenostavi in jetnik ima mir. Živce ubijajoča nočna zasliševanja odpadejo in jetnike, ki so »priznali«, odvedejo iz samotnih celic v skupne prostore, kar pomeni že veliko olajšanje. Primer je torej rešen. Čakajo na sodbo, ne da bi sodnika sploh videli.

Samo izredno važni politični jetniki ostanejo po »priznanju« še dalje v samotnih celicah, ravnotako kandidati smrti, katere peljejo vedno ponoči k ustrelitvi. Če se iz katerega koli razloga ne morejo uporabiti fizičnih sredstev pritiska, vzamejo takega jetnika v »specialno psihično obdelavo«, kateri prisostvujejo po navadi višji preiskovalni sodniki. V posebnih primerih je navzoč tudi predstojnik oddelka, v čigar družbi se pogosto nahaja molčeč mož v civilni obleki, hipnotizer. Ta ima nalogo, da obtožence s slabimi živci pripravi do izjav, ki jih žele. V moskovskem izolatorju n. pr. nastopa močan, bradat Armenec kot hipnotizer.

Le prepogosto pa zgubi žrtev GPU radi uporabe mučilnih sredstev pamet, preden je dosežen zaželen uspeh. Nesrečnež znoči. Prihranjeno mu je, da vstopi pri polni zavesti v noč smrti.

Verlag und Druck: NS-Gauverlag und Druckerei Kärnten, GmbH, Klagenfurt — Verlagsleiter: Dr. Emil Heitjan (im Wehrdienst). — Hauptschriftleiter: Friedrich Horstmann. — Zuerst ist — Anzeigenliste Nr. 1 einzufügen.

Kampffentschlossener Dreierpakt

Telegrammwechsel zwischen dem Führer und den Oberhäuptern der Paktstaaten

Berlin, 1. Oktober. Aus Anlaß des dritten Jahrestages des Dreimächtepaktes fand zwischen dem Führer und den Staatsoberhäuptern sowie zwischen den Außenministern der verbündeten Nationen ein Telegrammwechsel statt, in dem die Kampffentschlossenheit der im Dreierpakt geeinten Staaten zum Ausdruck kommt.

Der Führer an den Duce:

„Duce! Am heutigen dritten Jahrestag der Unterzeichnung des Dreimächtepaktes gedenke ich Ihrer und des um Sie in treuer Ergebenheit gescharten faschistischen Italiens in dem Gefühl herzlichster Verbundenheit und Freundschaft. Es ist meine unerschütterliche Überzeugung, daß, so groß auch die Widerstände sein mögen, der gewaltige Kampf, der um die Freiheit und Zukunft des Lebens der Völker Europas und Ostasiens entbrannt ist, am Ende vom Sieg gekrönt wird. In diesem Sinne sende ich Ihnen, Duce, aus Anlaß des heutigen Tages mit meinen aufrichtigsten Grüßen zugleich meine herzlichsten und wärmsten Wünsche für das Glück und die Zukunft eines durch den Faschismus wieder zu einer ehrenvollen Freiheit geführten Italiens.“

Adolf Hitler.“

Der Duce an den Führer:

„Führer! Ich danke für das Telegramm, das Sie mir aus Anlaß des Jahrestages der Unterzeichnung des Dreimächtepaktes, der ein historisches Dokument in der Weltgeschichte und in der unserer Völker darstellt, übersandten. Trotz der schweren Krise, die der Verrat der Dynastie und ihrer Komplizen in Italien hervorgerufen hat, schließe ich mich Ihrer Überzeugung an, daß die angelsächsischen Plutokratien besiegt werden und daß dafür der militärische Beitrag der neuen Kräfte, die der Faschismus bereitzustellen gedenkt, nicht fehlen wird. Mit der Kameradschaft, die Sie kennen, erwidere ich Ihre Glückwünsche und Grüße.“

Ihr Mussolini.“

Der Führer an den Tenno:

„Zum heutigen Gedenktage, an dem sich der Abschluß des Dreimächtepaktes zum dritten Male jährt, übermittle ich Ihrer Majestät zugleich im Namen des ganzen deutschen Volkes meine herzlichsten Grüße und Wünsche. Es ist meine feste Überzeugung, daß der unseren Ländern aufzuzunehmene Freiheitskampf mit dem Triumph unserer gerechten Sache enden und damit zu einer glücklichen und sicheren Zukunft unserer Völker führen wird.“

Adolf Hitler.“

Der Tenno an den Führer:

„Das freundschaftliche Telegramm, das Ihre Exzellenz zum dritten Jahrestag des Abschlusses des Dreimächtepaktes die Güte hatten mir zu senden, hat mich tief beeindruckt. Ich spreche Ihnen bei diesem Anlaß meine feste Entschlossenheit aus, mit unseren Verbündeten bis zum Endsieg zusammenzuwirken.“

Horohito.“

Der Führer an den japanischen Ministerpräsidenten Tojo:

„Am dritten Jahrestag des historischen Paktabschlusses, der die Verbundenheit unserer Völker und die Gemeinsamkeit ihrer Ziele in fester Form besiegelt hat, übermittle ich Ihrer Exzellenz mit meinen aufrichtigsten Grüßen meine besten Wünsche für den weiteren Kampf der ruhmreichen japanischen Waffen. Von dem unerschütterlichen Glauben an den Endsieg in unserem gemeinsamen Kampf durchdrungen, gebe ich dabei zugleich meiner Überzeugung Ausdruck, daß das im Dreimächtepakt verankerte Ideal der Schaffung einer neuen und gerechten Weltordnung nach dem erfolgreichen Abschluß dieser weltgeschichtlichen Auseinandersetzung zum Wohle der Völker Europas und Ostasiens seine Verwirklichung finden wird.“

Adolf Hitler.“

Der japanische Ministerpräsident an den Führer:

„Am dritten Jahrestag des Dreimächtepaktes übermittle ich Ihrer Exzellenz meine aufrichtigsten Wünsche für das Wohlergehen Ihrer Exzellenz und tiefste Bewunderung über die ruhmreichen Waffentaten der deutschen Soldaten. Die bewährte Tradition und der durch härteste Probe gehärtete Kampfwille unserer beiden Völker überwältigen die Feinde. Wir sind fest davon überzeugt, daß in diesem Krieg der Selbstverteidigung und zum Aufbau einer gerechten

Weltordnung der Endsieg uns beschieden ist, und wir sind unerschütterlich entschlossen, mit unserer verbündeten deutschen Nation auf das engste zusammenzuarbeiten und den Krieg bis zum siegreichen Ende durchzukämpfen.“

General Hideki Tojo.“

Der Reichsaußenminister an den italienischen Regierungschef und Außenminister Mussolini:

„Anläßlich der dritten Wiederkehr des Tages, an dem das nationalsozialistische Deutschland, das faschistische Italien und das Kaiserreich Japan sich zur gemeinsamen Behauptung ihrer Lebensinteressen zusammenschlossen, bitte ich Sie, Duce, meine aufrichtigsten und herzlichsten Grüße und Wünsche entgegenzunehmen. Ich verbinde damit den Ausdruck meines unerbittlichen Glaubens, daß nach dem Endsieg über den gemeinsamen Feind auch das italienische Volk unter Führung des Faschismus zu neuer Kraft und Größe erstarken wird.“

Joachim von Ribbentrop.“

Der Duce an den Reichsaußenminister:

„Ich danke Ihnen sehr für das Telegramm, das Sie mir zum Jahrestag der Unterzeichnung des Drei-

Durchbruchsangriffe im Osten abgewiesen

Gute Fortschritte der Säuberung Nordost-Italiens — Neuer Terrorangriff auf das rheinisch-westfälische Gebiet — 42.200 Brt versenkt

Aus dem Führerhauptquartier, 30. September. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Mittelabschnitt des Kuban-Brückenkopfes schaltete ein Angriff starker feindlicher Kräfte.

Gegen unsere Abwehrfront im Kampfgebiet von Saporosjke führten die Sowjets unter rücksichtslosem Einsatz zahlreicher neu zugeführter Divisionen und mit starker Schlachtfliegerunterstützung erneute Durchbruchsangriffe. Sie wurden überall blutig abgewiesen.

Am mittleren Dnjepr setzte der Feind seine Oberstversuche an zahlreichen Stellen fort. Ein eigener Gegenangriff warf die Sowjets aus einem Brückenkopf, den sie sich im unübersichtlichen Gelände hatten bilden können.

Im mittleren Frontabschnitt führten unsere Truppen trotz schwierigsten Wetter- und Geländeverhältnissen und unter ständiger Abwehr zum Teil heftiger feindlicher Angriffe die befohlenen Bewegungen durch.

An der süditalienischen Front folgte der Feind unseren Bewegungen im allgemeinen nur mit schwächeren Kräften. Südlich des Vesuvs stark nachdrängende britische Panzerkräfte wurden zum Stehen gebracht.

In der hinter unserer Front gelegenen Stadt Neapel sind zur Verhinderung feindlicher Landungen die Hafeneinrichtungen nachhaltig zerstört worden. Scharfste Maßnahmen gegen auflebende kommunistische Unruhen sind ergriffen.

Die Säuberung Nordost-Italiens von slowenischen und kommunistischen Banden im Raum östlich Görz macht gute Fortschritte. Die Banditen verloren in den letzten Tagen über 1000 Tote und mehrere tausend Gefangene.

Britische Bomber flogen in der Nacht zum 30. September in das rheinisch-westfälische Gebiet ein und warfen weit zerstreut Bomben auf Wohnviertel mehrerer Orte, vor allem auf Bochum. Einige Kirchen und Krankenhäuser wurden schwer getroffen. Die Bevölkerung hatte Verluste. Die Zahl der abgeschossenen Flugzeuge wird zurzeit noch festgestellt.

Unterseeboote versenkten im Kampf gegen die feindliche Landungsflotte im Mittelmeer und den feindlichen Nachschubverkehr im Atlantik sechs Schiffe mit 42.200 Brt und einen Zerstörer.

Deutsche Seestreitkräfte, Bortflak von Handels-

mächtepaktes übersandten. Dieser Pakt hat unsere drei Völker für Krieg und Frieden vereint, und ich bin mit Ihnen der Überzeugung, daß unsere Sache siegreich sein wird, und der Hoffnung, daß die gemeinsamen Interessen geschützt werden und daß Italien seinen Weg in eine bessere Zukunft antreten wird.“

Mussolini.“

Von Ribbentrop an den japanischen Außenminister Shigemitsu:

„Am dritten Jahrestag der Unterzeichnung des Dreimächtepaktes übersende ich Ihrer Exzellenz meine aufrichtigsten und herzlichsten Grüße. Ich gedenke dabei der ruhmreichen Waffentaten unserer verbündeten Truppen gegen den gemeinsamen Feind, die uns die unerschütterliche Überzeugung von dem siegreichen Ausgang unseres Schicksalskampfes und eine glückliche und freie Zukunft unserer Völker geben.“

Joachim von Ribbentrop.“

Der japanische Außenminister an den Reichsaußenminister:

„Indem ich anläßlich des Jahrestages des dreijährigen Bestehens des Dreimächtepaktes Ihrer Exzellenz meine herzlichsten Glückwünsche übermittle, stelle ich mit überaus großer Genugtuung fest, daß wir inmitten härtester Kämpfe der Selbstverteidigung nahe vor unserem Ziel der Errichtung einer gerechten Weltordnung stehen. Ich möchte am heutigen Tage die Bedeutung der vor kurzem von unseren Regierungen feierlich abgegebenen gemeinsamen Erklärung erneut unterstreichen und gebe der festen Überzeugung Ausdruck, daß die enge Zusammenarbeit zwischen Japan und Deutschland den Endsieg verbürgt.“

Mamoru Shigemitsu.“

Erste konstituierende Sitzung der faschistischen republikanischen Regierung

Rom, 1. Oktober. In einer Stadt Norditaliens hat am Montag die erste konstituierende Sitzung der faschistischen republikanischen Regierung Italiens unter Vorsitz des Duce stattgefunden.

Der Führer hat an den Duce folgendes Telegramm gerichtet:

„An den Chef der faschistischen republikanischen Regierung Italiens Benito Mussolini, Rom.“

Duce!

Mit Freude und Genugtuung habe ich Ihre Mitteilung von der Gründung der faschistischen republikanischen Regierung Italiens erhalten. Ich beehre mich, Ihnen, Duce, mitzuteilen, daß die Regierung des Großdeutschen Reiches die von Ihnen gebildete neue faschistische republikanische Regierung Italiens anerkennt und entschlossen ist, in treuer Bundesgenossenschaft Seite an Seite mit ihr den Krieg bis zum siegreichen Ende zu führen.“

Adolf Hitler.“

Die faschistische republikanische Regierung Italiens ist inzwischen auch von Japan, Rumänien, Bulgarien, Kroatien und der Slowakei anerkannt worden.

Beschlüsse des Kabinetts

tc. Chiasso, 1. Oktober. Das neue Kabinett der republikanisch-faschistischen Regierung hat nach Erklärungen des Regierungschefs folgende Hauptbeschlüsse gefaßt:

1. Der Sitz der republikanisch-faschistischen Regierung wird in eine italienische Stadt in der Nähe des Hauptquartiers verlegt.
2. Der Senat dessen Mitglieder vom König ernannt wurden, wird aufgelöst.
3. Die Marine-, Luft- und Heeresstreitkräfte werden in die faschistische freiwillige Miliz der nationalen Sicherheit aufgenommen.
4. Gemäß der Politik der Republikanisch-Faschistischen Partei wird die Verschmelzung der dreizehn faschistischen Gewerkschaftsverbände in einen einzigen Verband durchgeführt.
5. Die Kommission für die Untersuchung der unrechtmäßigen Bereicherung von Mitgliedern der Faschistischen Partei wird beibehalten und die Untersuchung auf alle Personen ausgedehnt, die in den letzten 30 Jahren öffentliche Ämter sozialer oder militärischer Natur bekleidet haben.

Unbeugsame Entschlossenheit Japans

Tokio, 28. September. Die japanische Regierung beschloß auf der Kabinettsitzung vom Dienstag, am 25. Oktober eine Sondersitzung des Reichstages einzuberufen, um der Regierung Gelegenheit zu geben, dem japanischen Volke und der ganzen Welt gegenüber die unbeugsame Entschlossenheit Japans, den Krieg bis zum siegreichen Ende durchzuführen, erneut zu dokumentieren.

Der Duce das neue Staatsoberhaupt Italiens

„Die Krise hat das italienische Volk geläutert und das Gute herausgeschält“

Rom, 1. Oktober. Im Augenblick der Übernahme der Funktionen als Chef des neuen republikanisch-faschistischen Staates hat der Duce an die Italiener folgenden Aufruf erlassen:

„Mit der durch den Ministerrat vom 26. September 1943 gebilligten Erklärung ist der neue republikanisch-faschistische Staat ins Leben getreten, der in der demnächst zu berufenden konstituierenden Nationalversammlung die Bestätigung seiner endgültigen verfassungsmäßigen Funktionen erhalten wird. Bis zu diesen Tagen übernehme ich heute die Obliegenheiten des Oberhauptes des neuen republikanisch-faschistischen Staates.“

Mussolini.“

„Unser Volk kann nicht untergehen“

Rom, 1. Oktober. In der konstituierenden Sitzung der faschistischen republikanischen Regierung unter dem Vorsitz des Duce wurde eine Reihe von wichtigen Entscheidungen auf politischem, administrativem und militärischem Gebiet getroffen. Es wurden mehrere Beschlüsse sozialer Art gefaßt, aus denen die Verbundenheit der faschistischen republikanischen Regierung mit den arbeitenden Massen klar hervorgeht. Der Duce verwies auf die großen Schwierigkeiten, die der Verwirklichung seiner Ideen noch entgegenstünden, solange die Regierung „gestieft und gespornt“ ihre Aufgaben erfüllen müsse.

Der Duce erinnerte dann an die schwerwiegenden Änderungen der Lage Italiens, die seit dem 25. Juli eingetreten seien. Durch den Verrat des Hauses Savoyen und Badoglio sei heute die Wehrmacht aufgelöst, das gesamte neuerworbene

Gebiet geräumt und ein Teil des eigenen Landes vom Feinde besetzt. Dies sei die traurige Erbschaft des Aktes sklavischer Erniedrigung, mit dem die Regierung Badoglio sich selbst und das Land den Händen jüdisch-plutokratischer Feinde ausgeliefert habe. Der Duce wies während der Beratungen weiter auf den guten Geist des italienischen Volkes hin, das sich in dieser Prüfung in seiner großen Masse glänzend bewähre. Wie töricht sei die Hoffnung Badoglio und seiner Clique gewesen, als diese Verräter sich einbildeten, sie könnten die Spuren von 21 Jahren unermüdlicher Aufbauarbeit des Faschismus mit wenigen Federstrichen wieder auswaschen. Wer sich aber als Verräter entlarvt habe, wer aus niedriger Profitgier das Unglück des Landes habe ausnützen wollen, der sehe nunmehr seiner gerechten Strafe entgegen. Alle diese Elemente würden ihrem Richter zugeführt werden. Der neuen Entwicklung der faschistischen Republik wolle er noch nicht voraussehen, wohl aber könne er erklären, daß das neue Italien ein modernes Staatswesen sein werde, ein festgefügtter Einheitsstaat und zugleich eine vorbildliche soziale Gemeinschaft, die sich das Vertrauen der Welt wieder zu erwerben wissen werde.

Abschließend betonte der Duce, daß auf diese Weise die nun endlich überwundene Krise des italienischen Volkes zwar unsäglich schwer, aber auch sehr heilsam gewesen sei. Sie habe das italienische Volk geläutert und das Gute im Volk herausgeschält. Mussolini schloß mit dem Ausspruch: „Unser Volk kann nicht untergehen, solange es sich seiner völkischen Kraft bewußt bleibt.“

Eine Abrechnung mit Churchills Indienpolitik

Heftige Angriffe eines USA-Journalisten gegen den britischen Imperialismus

Genf, 1. Oktober. Der amerikanische Journalist und Schriftsteller Fisher richtete in einer Rede in der Stadthalle von San Francisco vor einem dichtgedrängten Publikum unter lebhaften Zustimmungskundgebungen die heftigsten Angriffe gegen Churchill und den britischen Imperialismus in Indien. Fisher stellte fest, daß England entgegen seinen Agitationsbehauptungen durchaus in der Lage wäre, Indien die Freiheit zu geben, wenn es das nur ernsthaft wolle. Er zitierte eine Äußerung des britischen Vizekönigs Lord Linlithgow: „Indien war niemals so anti-britisch wie heute“, und betonte, daß Indien ganz allgemein wünsche, frei zu sein. Der britische Vizekönig habe zugegeben, daß die britischen Armeen in Indien eine Okkupationsarmee darstellen. Erst nach einem sehr starken Wink mit dem Zaunpfahl habe die britische Regierung in London Sir Stafford Cripps nach Indien entsandt, um den Schaden, der durch die Stellungnahme Londons gegen Gandhi hervorgerufen

wurde, zu reparieren. Offenbar sollte aber diese Mission nur dazu dienen, Cripps kaltzustellen, weil er Churchill unbequem war. „Stalin erschießt seine Rivalen, Churchill verschluckt sie“, erklärte Fisher.

Der Redner erinnerte daran, daß Churchill im September 1941, als ihn ein Abgeordneter fragte, ob die Atlantik-Charta auf Indien Anwendung finde, geantwortet habe: „Nein, mein Herr.“ Nichts, was seitdem gesprochen wurde, könne die Gültigkeit dieser Worte „Nein, mein Herr“ abschwächen oder vermindern.

Fisher behandelte dann die britische These, eine Selbstregierung der Inder sei wegen der unüberbrückbaren Spannungen zwischen Hindus und Moslems nicht möglich. In scharfer Stellungnahme gegen die englische These erklärte Fisher: „Der Konflikt zwischen Hindus und Moslems ist eine künstlich herbeigeführte politische Angelegenheit.“

Unverschämtheit gegenüber Argentinien

Dreister Einmischungsversuch in die Außenpolitik — Washington im Hintergrund

hw. Stockholm, 1. Oktober. (Eigenbericht.) England hat den Abschluß eines Wirtschaftsabkommens mit Argentinien über Lieferung gewisser Lebensmittel zu einem dreisten Einmischungsversuch in die Außenpolitik dieses Landes benutzt. Er ist ganz im Stil der amerikanischen Gangster- und Erpressermethoden gegen Südamerika angelegt.

Die englische Regierung spricht in einer offiziellen Erklärung, die groteskerweise direkt an die Bekanntgabe der neuen, für England durchaus vorteilhaften Abmachungen geknüpft ist — England steht ohnehin schwer in Argentinien Schuld, was die politische Einmischung um so unverschämter macht — ihre Verwunderung darüber aus, daß Argentinien noch immer neutral geblieben sei und sich als einziges Land Südamerikas an der von Washington befohlenen Kriegs- und Aggressionspolitik gegen die Achse nicht beteiligt habe. Besonderer Nachdruck werde auf den Hinweis gelegt, daß merkwürdigerweise sämtliche argentinischen Regierungen an dieser Politik festhielten. Eine solche Konsequenz, die Interessen des eigenen Landes auch gegen mächtige ausländische Einmischungsversuche wahrzunehmen, werde offensichtlich von den plutokratischen Völkerverderbern als besonders böse betrachtet.

Die englische Abhängigkeit von den USA wird dadurch unterstrichen, daß die englische Mitteilung über den Abschluß der Lieferungsabmachungen mit Argentinien ausdrücklich hervorhebt, diese Maßnahme sei erfolgt „im vollen Einvernehmen mit den zuständigen USA-Behörden“. Ohne die Genehmigung der Oberaufsicht in Washington darf England also derartige Abmachungen mit einem südamerikanischen Staat nicht mehr eingehen!

Zur schlechten Laune der plutokratischen Regierungen gegenüber Argentinien hat, wie schwedische Nachrichten aus London erkennen lassen, unzweifelhaft die scharfe Abwehrhaltung der argentinischen Regierung gegenüber dem Kommunismus wesentlich beigetragen. In England wird entrüstet erklärt, die Polizeiaktion zur Ausrottung des Kommunismus in ganz Argentinien scheine an Heftigkeit noch zuzunehmen. In London werde scharf reagiert gegen eine Rede des Präsidenten Ramirez, worin er die Fortsetzung des Kampfes gegen die kommunistischen Organisationen „mit der ganzen Stärke der Regierungsgewalt“ ankündigte. Weiter beschwert man sich in London und Washington über neuerliche Verbote außenpolitischer Hetzfilme durch die argentinischen Behörden.

Riesige Gewinne der USA-Stahlindustrie

Stockholm, 1. Oktober. Die Abschlüsse in größeren Konzernen der amerikanischen Stahlindustrie zeigen, daß die Kriegsgewinne der USA-Monopolgesellschaften riesige Formen angenommen haben. Die Bethlehem Steel Company hat nach ihrem Ausweis im ersten Halbjahr 1943 einen Reingewinn von nicht weniger als 12.844 Millionen Dollar, im ersten Quartal des zweiten Halbjahres 1943 verdiente die Bethlehem Steel Company noch mehr, nämlich 6.614 Millionen Dollar gegenüber 6.070 Millionen Dollar im gleichen Quartal des Jahres 1942. Auch die Inlands Steel Company, ein anderer amerikanischer Großkonzern, verdiente im gleichen Quartal 3.011 Millionen Dollar gegen 2.796 Millionen Dollar im Vorjahr.

Das Kleid des Soldaten

Die Uniform im Wandel der Jahrhunderte - Von der Buntheit zur Einfachheit
Von Dr. Robert Pfaff-Giesberg, Direktor des Zeughausmuseums Mannheim

Zu allen Zeiten sind diejenigen Gruppen und Gemeinschaften der menschlichen Gesellschaft, die sich wehrhaft erwiesen, scharfe Waffen in festen Händen hielten, heldisches Kämpfertum als Ideal erkannten, lebenskräftig und führend gewesen nicht nur auf machtpolitischem oder militärischem, sondern auch auf allgemein kulturellem und geistigem Gebiet. Und noch immer büßten Völker und Staatswesen, in denen Weichlichkeit und Nachgiebigkeit, intellektueller Pazifismus und Pessimismus, Krämergeist und Selbstsucht an Stelle freudiger Bereitschaft zum gemeinnützigen, kameradschaftlichen Einsatz mit Waffe und Wehr die Oberhand gewannen, Macht und Größe ein oder traten früher oder später ab von der Bühne der Geschichte.

Das deutsche Volk, seit jeher Träger hoher Kultur, Kämpfer edelster weitschauender Gedanken, Schöpfer reiner ethischer Werte, war stets auch eines der waffenfreudigsten und tapfersten Soldatenvölker der Erde, ohne deshalb je Unruhestifter und Friedensbrecher zu werden.

Schöpferisches Soldatentum

Schon der Krieg an sich, als vollendete Tatsache vorwiegend zerstörend, trägt von jeher gleichzeitig auch starke kulturfördernde Momente in sich. Vollends die geistige Bereitschaft für den Krieg, das Bekenntnis zu Waffe und Wehr und zum soldatischen Wesen, ist stets ein wichtiger Faktor der Kultur gewesen. Große Helden, Heerführer und Feldherren waren meist auch große Kulturheroen. Von den ältesten Zeiten an finden sich unter den Männern des Krieges die feinsten und edelsten Geister und die eifrigsten Förderer der Werke des Friedens.

Schöpferisches und Schönes liegt im Soldatentum. Der Klang der Trommeln und Hörner hat noch immer die Augen der Menschen auf-

ja erst die gleichmäßige Massenherstellung von bestimmten Waffenformen und Ausrüstungsteilen gestattet.

Das Verschwinden des großkapitalistischen und großindustriellen Wirtschaftsbetriebs nach dem Untergang der antiken Welt war einer der Hauptfaktoren, der militärisch uniformierte Heere in den folgenden Zeiten verhinderte. Das Mittelalter, auch noch politisch stark zersplittert, kennt eine richtige Uniform nicht mehr. Gewisse Versuche in kleinem Umfang fehlen freilich auch da nicht. So scheinen die königlichen Truppen Karl des Großen mit einer gewissen Einheitlichkeit aufzutreten zu sein, und später zeigen sich die Gefolgschaften, Knappen oder Kriegsknechte einzelner Fürsten, Herrschaften oder Städte in bestimmter Ausrüstung und Wappenfarbe. Sobald aber durch Zusammenziehen vieler solcher kleiner Haufen ein großer Verband geschaffen wurde, wirkte sich das dann gerade ins Gegenteil aus und eine solche Truppe kann man sich nicht bunt genug vorstellen.

Im 30jährigen Krieg

Dasselbe war auch bei den Landsknechtsheeren des 16. Jahrhunderts noch der Fall, wo sich jeder nach Belieben eine möglichst bizarre und farbenprächige Bekleidung beschaffte. Doch wirkte sich schließlich diese tolle Tracht, in Gegensatz zur bürgerlichen gestellt trotz aller Vielgestaltigkeit als eine Art militärische Eigenform aus und ergab so

relativ einen gewissen Uniformcharakter. Der Landsknecht ward daher überall gleich erkannt. Übrigens sind auch gleichmäßig in Farbe und Schnitt der Kleidung auftretende Landsknechtstrümpfe bezeugt, falls solche einmal, wie das zuweilen vorkam, von reichen Städten erworben und ausgestattet waren.

Die Versuche, eine Truppe zu uniformieren, waren also eigentlich immer irgendwie vorhanden, aber widerige wirtschaftliche und sonstige Umstände wirkten diesen Absichten entgegen. Der Handwerksbetrieb schließt eine Standardisierung bei der Erzeugung von Waffen, Rüstungen und Ausstattungsteilen so ziemlich aus.

Dies gilt vor allem auch für das Heerwesen des 30jährigen Krieges, das in vielem die Grundlage des modernen Heerwesens bildet und durchaus nicht so wirr und unordentlich war, wie es noch immer dargestellt wird. Die Truppen waren vielfach recht gut organisiert, gerüstet und diszipliniert. An den Schandtatzen wilder, plündernder, zuchtloser Horden während jenes großen deutschen Bruderkrieges sind weniger die eigentlichen Kampfbereitschaften als die Haufen der Marodeure, Deserteure und versprengten Truppenteile, der Mitläufer und des Troßgesindels der großen Armeen — die Etappe somit — schuld.

Der römische Legionär

Die Absicht und der Wille, eine Kriegerschar durch gleichartige Bekleidung und Ausrüstung als zusammengehörig zu kennzeichnen, ist uralte. In der einheitlichen Bewaffnung, Bemalung und Stammestracht der Naturvölker ist die Idee der Uniform in den Grundzügen ebenso vorgezeichnet wie in den mit Nationalwaffen versehenen und in Landestrachten auftretenden Heerbannaufgeboten späterer Zeiten. Eine eigene, ausgesprochen militärische Aufmachung der Truppen findet sich aber auch bei kulturell hochentwickelten Staaten schon früh, und es ist nicht ganz richtig, wenn man, wie es so oft geschieht, erst vom 16. und 17. Jahrhundert der europäischen Geschichte an von wirklicher Uniformierung spricht. Die alten vorderasiatischen Eroberervölker hatten ebenso wie die Ägypter, wie das alte China, ja, wie die ehemaligen indischen Kulturvölker Mittel- und Südamerikas eine einheitliche Ausrüstung ihrer Heere.

Eindeutig und klar ausgeprägt auch in unserem heutigen Sinne ist die Uniformierung des Heeres bei den Römern. Das römische Imperium, kulturell wie staatspolitisch, wirtschaftlich wie militärisch durchaus modern anmutend, hat sein Heerwesen ganz in dem uns geläufigen Sinn aufs straffste organisiert. Nicht umsonst ist das römische Kriegswesen Schule und Vorbild aller späteren Heere geworden. Der römische Legionär der spätern Republik oder der Kaiserzeit wurde vom Staat eingekleidet und ausgerüstet wie der moderne Soldat, scharfe Disziplin und militärische Haltung waren ebenso selbstverständlich wie klare Kennzeichen der Waffengattungen. Numerierung der Truppenteile oder genau vorgeschriebene Offiziersuniform und Rangabzeichen, Orden- und Ehrenzeichen. Diese einheitliche Ausgestaltung des Heeres wurde praktisch vor allem ermöglicht durch die hochentwickelte antike Industrie, die

Straßen und den Morast der Lager die Truppe abgerissen, verlaust und verkommen. Jeder suchte seine zerfetzte Kleidung zu ersetzen, wo er eben Ersatz fand. Überläufer vom Feind wurden in die Truppe eingestellt, neuer Ersatz geworben, und so kam dieselbe Truppe im Herbst zusammengestückt und buntscheckig wieder zurück. Am Stand der Kriegskasse, der Energie der Führer, den Möglichkeiten der Ersatzbeschaffung lag es dann, ob die Truppe früher oder später wieder einigermaßen zurechtgepflegt werden konnte.

Oft war man bestrebt wenigstens, ein oder zwei Kompanien des Regiments als Stamm- und Leibtruppe des Obersten einheitlich zu gestalten. Der alte Tilly soll sehr wild geworden

sein, wenn er regimentwidrige Bewaffnung antraf, und von Wallenstein kennt man zahlreiche Armeebefehle, die auf eine bestimmte Bekleidungsordnung schließen lassen. So verbietet er streng, daß Infanteristen mit Stulpenstiefeln und Sporen einhergehen oder daß andere als die vorgeschriebenen roten Feldbinden und Helmabzeichen getragen werden. Auch daß Wallenstein den Tuchmanufakturen in seinem Herzogtum Friedland genaue Vorschriften über die Farbe der zu liefernden Stoffe und die Art der Stiefel und Schuhe für das Heer macht, zeigt, daß die Bekleidung der Armee ihm keineswegs ganz gleichgültig sein konnte. Des großen Schwedenkönigs Truppen sind sicherlich, wenigstens im Anfang, mit Uniform zu denken. Die Bezeichnung »gelbes« oder »blaues« Regiment weist ebenso darauf hin wie die Tatsache, daß es sich ja nicht um zusammengelaufene Söldner, sondern um ein von der Schwedischen Krone zusammenberufen und ausgerüstetes Volksheer handelte.

»Zweierlei Tuche«

Im übrigen unterscheiden sich die Heere der einzelnen Parteien gewöhnlich nur durch die Farbe der Fahnen und Abzeichen. Die Bewaffnung war auf schwedischer wie kaiserlicher Seite besonders im späteren Verlauf des Krieges völlig gleich, was auch das sehr beliebte Übertreten von einer Partei zur anderen erleichterte. Bunt und kostbar und in das Belieben des einzelnen gestellt war allerdings die Tracht der Offiziere, vor allem außerhalb des Dienstes; sie besaß aber doch eine bestimmte einheitliche Grundlinie.

Nach dem 30jährigen Krieg und namentlich in den letzten zwei Jahrzehnten des 17. Jahrhunderts wird bei den europäischen Heeren die Uniform dann rasch allgemeiner. Unter dem Großen Kurfürsten und in den Armeen des Prinzen Eugen werden bereits eingehende Bekleidungsanordnungen erlassen. Die jetzt übliche neue Tracht — langer Tuchrock mit bunten Aufschlägen — ist der Anfang des so beliebt gewordenen »zweierlei Tuchs«. Nach wie vor ist die Uniform lediglich Regimentsuniform, und infolge des gleichmäßigen Zuschnitts in allen Ländern gibt es, von Kostümen wie denen der Kroaten, Ungarn, Polen usw. abgesehen, noch kaum ausgeprägte nationale Eigentümlichkeiten. Verschiedenfarbige Armbinden, Helmbüschel, Zweige und Strohrispe am Hut machen die Parteilichkeit kenntlich.

Die Uniform dieser Zeit ist recht schwer und unpraktisch. Bei den damaligen Quartierverhältnissen, dem Ungeziefer, den Seuchen und Krankheiten und der fehlenden Hygiene wiegt das im Feld doppelt, und die martialische Buntheit der Truppen verbirgt viel Verkommenheit und Elend. Selbst bei den kostbar gekleideten Offizieren mit ihrem barocken Putz, ihren Prunkrüstungen und ihren Allongeperücken sieht es da oft trübe aus.

Etwas besser wird es, als sich im Anfang des 18. Jahrhunderts die Uniform völlig vom Schnitt der zeitgenössischen Bürgertracht löst und eigene charakteristische Formen annimmt. Sie wird dabei auch zweckmäßiger. Der Rock, dessen Schöße man jetzt umgeschlagen trägt, wird leichter und knapper, der Hut, dessen Ränder hochgebogen werden, handlicher, die wilde Haartracht zur Zopffrisur zusammengefaßt und bei den Offizieren gepudert. Der Bart verschwindet ganz. Nur

bei der Reiterei bleiben im Kürass noch Reste der alten Rüstung erhalten. Für die Offiziere bilden sich jetzt feste, sozusagen internationale Standardskennzeichen aus, die neben der vornehmeren Kleidung und Verbrämung vor allem in Ringkragen, Schärpe und Portepée bestehen. Das preußische und französische Vorbild ist bei der Gestaltung der Uniformen führend. Die Bilder der Truppen Friedrichs des Großen und der Österreicher während der Schlesischen Kriege machen den Uniformcharakter um die Mitte des 18. Jahrhunderts allgemein bekannt und vertraut.

Vom Tschako zum Stahlhelm

Nach der Französischen Revolution kommt mit einer neuen Zeit auch ein neuer Zug in die militärische Tracht. Es dominiert jetzt der Frack, und die lange weite Hose kommt auf. Zahlreiche, oft phantastische Kopfbedeckungen bilden sich heraus. Bei den Fußtruppen herrscht der Tschako, häufig übermäßig groß, schwer und mit Zierat überladen, bei den Reitern werden seltsame Lederhelme mit Raupen und Büschen bevorzugt. Diese Uniformen geben der napoleonischen Zeit ihren Charakter und erreichen dort ihren Höhepunkt.

Seit dem Anfang des 19. Jahrhunderts ist immer mehr der Grundschnitt und die Farbe für ganze Waffengattungen gleichmäßig geworden, und nur in verschiedenen Aufschlägen und Tressen unterscheiden sich jetzt die einzelnen Regimenter innerhalb ihrer Waffengattungen. Mehr und mehr bilden nun auch die einzelnen Staaten und Nationen besondere Formen für ihre Armeen heraus.

Die bunte Uniform bleibt, Zeitgeschmack und Volkscharakter sich etwas wandelnd, das ganze 19. Jahrhundert hindurch, wobei sie aber das Bestreben zeigt, leichter und bequemer zu werden. In Deutschland wird seit der Einigung von 1870 der preussische Uniformschnitt und der preussische Helm, die Pickelhaube der Infanterie, führend.

Im Anfang des 20. Jahrhunderts wird dann durch die großartige technische Vervollkommenung der Feuerwaffen ein neues Moment in die Uniformierung der Heere hineingetragen; die alte Buntheit verschwindet allmählich. Der Soldat soll im Felde möglichst unauffällig erscheinen. Der erste Weltkrieg bringt überall die schutzfarbene Uniform zur Geltung. Die einzelnen Staaten entwickeln zwar verschiedene Farbtöne von Feldgrau und Braun bis Luftblau und geben damit der einfachen, schmucklosen aber überaus praktischen Bekleidung ihrer Heere einen bestimmten Nationalitätscharakter; aber die Zweckmäßigkeit führt dabei auch zu einer sehr weitgehenden Ähnlichkeit des Schnitts aller Uniformen der einzelnen Heere wie Waffengattungen.

Eine besondere Note erhält das Bild des modernen Kriegers seit der Mitte des Weltkrieges durch den Stahlhelm. Seine verschiedenen Formen werden rasch zum Wahrzeichen der einzelnen kriegführenden Nationen wie zum monumentalen Symbol des gewaltigen Völkerringens überhaupt. Heute ist der Stahlhelm nicht nur eine wichtige Schutzwehr, sondern zugleich der schönste Schmuck der Uniform und der Inbegriff des Soldatentums unserer Zeit.

Wußten Sie schon...

...daß das Berliner Reichspostmuseum bis zum Jahre 1922 die teuerste Briefmarke der Welt besaß, eine karminrote 1-Cent-Marke von Britisch-Guayana, deren heutiger Katalogwert 150.000 Reichsmark beträgt?

...daß die Schwerkraft der Erde bei Gezeitenwechsel nur um ein Neunzehnmillionstel vergrößert bzw. vermindert wird?

...daß unser Haushuhn von einer einzigen Art, dem von den Vorbergen des Himalaja durch Vorder- und Hinterindien bis nach Java verbreiteten Bankivahuhn mit goldbraunem Hinterhals und schwarzem Unterkörper, abstammt?

...daß die Pilze wertvolles Eiweiß für die menschliche Ernährung enthalten? Der physiologische Nutzwert steht nur wenig hinter dem Fleischeiweiß zurück.

Kreis Krainburg

Krainburg (Jutranje slanje.) Vodja #Standarte je povabil Politische Leiter in formacije kot tudi razne goste za 26. septembra v strankin dom NSDAP Krainburg na jutranje slanje. V simbolični silki »Wir halten die Treue« so doživeli udeleženci dve vtisa polni uri svečanosti. Reke Führerja, izreke menjaje se s petjem, ki je vse prevečala temeljna misel »zvestoba«, je izrazilo prednašal, kot vedno, HJ-Sturm LBA-Krainburg. Vzneseno jutranje slanje je doseglo svoj višek v lepo premišljenem govoru ravnatelja Pg. dra. Koschirja, ki je napravil v srcih vseh globok vtis. Z odkritosrčno zahvalo in spominom na Führerja in njegovo slavno oboroženo silo se je zaključilo jutranje slanje s pesmimi nacije. Nato je položil v zastopstvu Führerja na pokopališču junakov venec vodja 90. #Standarte, #Oberführer Kelz. Mimohod se je vršil na Horst-Wessel-Platzu.

Krainburg. (Pester večer.) NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« je priredila v korist vojne zimske pomoči 1943/44 25. septembra 1943. v strankinem domu NSDAP Krainburg pester večer pod geslom »veselje za vse«. Ta večer je popolnoma uspel. Spored je bil izredno mnogovrsten. Orkester KdF iz Krainburga je prinesel takoj spodbudne prireditve pravo razpoloženje med poslušalce. Vmesne besede je govoril na zelo posređen način Karl Loew.

Kreis Radmannsdorf

Radmannsdorf. (Skušnja za domače delo.) Nedavno se je vršila v Kreisu Radmannsdorf prva skušnja za domače delo. Izvedla se je pri nemškem naseljencu Mattersdorferju v Lanzowu. Po jutranjem slanju je pozdravil Stabsleiter Maier 8 srašečev. Večina udeleženk so bile učenke Landwirtschafsschule Poltsch pri Viganu in nekatere so bile Ortjugendwartinnen iz Kreisa. Skušnja je dobro izpadla.

Od 4. oktobra zopet normalni čas

Ministerrat für die Reichsverteidigung je sklenil, da zopet uvede normalni čas v zim 1943. Prehod od poletnega časa v normalni čas se izvrši v ponedeljek, 4. oktobra 1943, ob dveh zjutraj. Dne 3. aprila 1944, ob dveh zjutraj bo normalni čas zopet nadomeščen s poletnim časom. (Opozorjamo na izvajanje pod rubriko »V žarišču dneva«.)

Naši vojaki pozdravljajo domovino

Iz Zapada pošiljajo gorenjski fantje mnogo pozdravov vsem Gorenjcem in Gorenjkam: Strübel Anton iz Kressnitzberg, Rouschek Silvester iz Pölland, Ostresch Valentin, Ostresch Stanislaus, Koprivnikar Anton iz Großberg, Beton Josef iz Predassel, Belzian Franz iz Predassel, Korenjak Johann iz Predassel, Drmota Stanislaus iz Lutschina, Paloschnik Franz iz Slatina, Jelnkar Rudolf iz Jantschberg, Koller Josef iz Zavrstnik, Widitz Franz iz Wolfgrube, Sirk Josef iz Lupintza, Kokal Christian iz Kreuz, Petatsch Franz iz Wikertsche, Schandar Franz iz Tersain, Novak Johan iz Jelscha, Janeschitsch Josef iz Kleinberg, Gorjanz Alois iz Freithof, Septsch Andreas iz Kreutz, Logar Franz iz Sucha, Stuller Anton iz Palovtsche, Miklauschitsch Johan in Skofitz Josef iz Miaka, Mulel Franz iz Vrba, Bidowetz Josef iz Kokritz, in Schordani Stanislaus iz Pölland.

Iz Norveške nam pošiljata pozdrave Josef Sapiotnik iz Hraiste bel Krainburg in Miha Pivec, iz Laak a. d. Zaler, ki pozdravljata tudi vse Gorenjce in jim sporočata, da se jima dobro godi in da se večkrat nahajata v veseli družbi.

Doslej najvišja nemška proizvodnja presnega masla

V 4. letu vojne zasigurana preskrba z maščobo – Rekord glede oljvitih semen

Poučen pregled o nemški preskrbi z maščobo ob začetku petega vojnega leta objavlja glavno glasilo Reichsnährstanda »NS-Landpost«. Uvodoma opozarja, da sloni proračun glede preskrbe z maščobo v bodočih dvanajstih mesecih, kakoršen se da napraviti ob koncu vojnega leta, zaenkrat v pretežni večini na cenitvah. Kajti za dejansko dobljeno količino presnega masla in maščob iz zakolov je mero-dajna cela vrsta pogojev, glede katerih je pregled ob začetku razdobja le nezadosten. Ker pa so dosežani obroki ostali na svoji višini, je to lahko dokaz za to, da obstajajo tehtni razlogi, po katerih je vzlic previdnemu bilansiranju zajamčena zagotovitev dosežane oskrbe. Po nadaljnjem poročilu glasila »NS-Landpost« dajeta dva znaka obeležje preskrbi z maščobo: 1. V četrtem vojnem letu smo s 700.000 tonami dosegli doslej najvišjo nemško proizvodnjo presnega masla. V prvi svetovni vojni 1914/18 pa so zaznamovali trajno naza-

dovanje od leta do leta. 2. Pridelovanje oljvitih semen je bilo razširjeno na 450.000 ha in doseglo s tem rekorden uspeh. V svetovni vojni smo pa nasprotno imeli najvišji obseg 110.000 ha. Glede preskrbe nemškega prebivalstva z maščobo je posebno dojmljivo vzporajanje tedenskih obrokov masti iz istega razdobja v prvi svetovni vojni. V letu 1918. je normalni potrošnik lahko zahteval tedensko 62,5 g masti, medtem ko jih ima 1943. leta 218,75 g. Delavec v najtežjem delu je imel leta 1918. pravico do obroka masti 100 g, leta 1943. pa mu je priznanih 581,25 g. Čeprav se samo ob sebi razumljivo tudi v vojni dobi obroki masti ne morejo ravnati po mirnodolnih potrebah vsakega posameznika, pokaže vendar ta primerjava znatno zboljšanje, ki se je moglo doseči zaradi nacionalsocialistične ureditve trga in odličnih uspehov našega kmečkega prebivalstva v sedanjí vojni.

Iz vseh krajev sveta

Čebele so očividno naenkrat sklenile, da napadejo svojo okolico. V zadnjem času je prišlo namreč izredno mnogokrat do pripetljajev s čebelami, ki so »smrtno« izpadli za njihove nasprotnike. Potem, ko je bila v Nemčiji cela konjska vprega do smrti opikana, je sedaj postal njihova žrtev nek mož v Kopenhagnu. Na švedskem je moral nek mož cele ure tičati na drevesu, ker mu je zaprl roj čebel povratek, ko se je usedel na deblu. Pri prevozu 35 panjev s tovornim avtomobilom, ki ga je vlekel traktor, se je prevrnil voz v cestni jarek. Pri tem se je zdrobilo nekaj panjev. Razjarjene živalce so se vrgle na sprevednika prevoza, katerega so precej opikale. Zdelo se je, da je njegovo življenje v nevarnosti, radi česar je moral čebelar zažgati roj, da je rešil življenje svojemu pomagaču. Radi tega trpi občutno škodo.

Pečkov muzej v Protektoratu je izredno bogat predzgodovinskih predmetov, ki so iz bližnjega najdišča v Pičhori, ene izmed najbolj bogatih v Srednji Evropi. Ta del muzeja je pokrenil nek domač gostilničar, ki se peča že od svojih šolskih let z izkopavanjem. Nek učitelj mu je vzbudil zanimanje za prazgodovino. Ko je bil zaposlen kot voznik, si je iz napitnin kupil pri starinarjih strokovno literaturo in je na ta način izpopolnil svoje znanje. Njegove, v mnogih letih zbrane najdbe, tvorijo temelj Pečkovega krajevnega muzeja.

Na švedski zapadni obali leži mali otok Lilla Bornö, ki ima zelo veliko znamenitih dreves. Radi svojega osamljenega položaja je bil otok doslej nepoznan. Tam je zanimiva jelka, takozvana čarobna jelka, katere veje rastejo najprej vodoravno, nato pa navpično, tako da napravi drevo vtis velkanskega kandelabra. Starost te jelke cenijo na več ko sto let. Nadalje je tam lipa s ploščatim, na pečino pritisnjanim deblom, iz katerega rastejo vodoravno močone veje. Ta lipa je baže stara več ko dvesto let. Prav posebne vrste pa je nek hrast, katerega deblu nalikuje v svojem spodnjem delu velkanskemu razcepljenemu kiju, iz katerega rastejo nekatere zelo značilno oblikovane lipe. Za vsa ta redka drevesa bo sedaj izdan zakon o zaščiti narave.

Župan norveškega mesta Lillehammer je izročil dvema nemškima vojakoma častna darila in odlikovanja, ker sta rešila pred utopitvijo dve Norvežanki.

Reichsjägermeister je odredil za vse državno ozemlje, da se lahko v vsakem lovskem okraju odstrel 20 odstotkov več jelenjadi, kot

je bilo predvideno v načrtu. To zvišanje ne velja za dobre in zdrave jelene. Večinoma se lahko ustreli več košut. Tudi odstrel jelenjadi niso bili polnoštevilno izvršeni v zadnjem lovschem letu, tako da je treba poskrbeti v novem letu za zadosten odstrel. Tudi stanje divjih svinj naj se zniža. Reichsjägermeister končno ugotavlja, da se bo pomagalo z zelo visokim odstrelom jelenjadi in divjih svinj pri prehrani naroda v dvojnem oziru, z zmanjšanjem škod, povzročenih po divjačini in z oddajo mesa divjačine.

Köpenickiada najbolj predrznega načina se je izvršila v neki bolnici v Stockholmu, kjer je posloval nek umobolnež 14 dni kot »zdravnik«. Navzlic temu, da ni imel nobene zdravniške izobrazbe in da sploh ni bil nikoli dijak, se mu je posrečilo, da se je prikradel kot »skandidat«, ki je hotel pred svojim vpoklicem še nekoliko prakticirati, v bolnišnico in tam 14 dni deloval. Razven pomanjkljivega znanja latinščine, kar je pojasnil slepar s tem, da je to v vojaški službi pozabil, niso mogli na njem ničesar najti, kar bi vzbujalo pozornost. Po izjavah zdravnikov je relativno dobro izvedel navadne naloge, ki so mu jih naložili.

Japonska potrebuje zelo mnogo lesa. Da se štedi z ladijskim prostorom, pa vseeno pripelje velike množine lesa hitro na mesta, kjer se predeluje, so začeli sedaj uporabljati za prekomorski promet splave. V pristanišče Tokia je prispel te dni prvi velikanski splov s kakimi 8000 borovnimi deblu. Več vlačilcev je vlekel plavajočo težo, ki je predstavljala dolžino 125 metrov, širino 25 m, višino 5 m in v vodo segajočo globino treh metrov največji splov sveta. S to svojstveno prevozno storitvijo so bili skoro dve leti trajajoči poskusi uspešno zaključeni.

Neka po bombah poškodovana žena iz Hamburga, ki se je na orežju v Wyku kopala, je naenkrat zgubila moči in zginila v valovih. Njen sin, ki se je mudil tam na dopustu in je opazoval iz verande zdraviliškega hotela dogodek, je planil takoj v vodo, ne da bi vedel, da gre pri tem za njegovo lastno mater. Uspešno mu je, da je v zadnjem trenutku prijel potapljačico se. Kako zelo je bil začuden, ko je ugotovil, da je rešil lastno mater. Uspešni so bili tudi njegovi takojšnji poskusi, da jo umetno oživi.

V Budimpešti je skočil potnik iz vozečega voza cestne železnice in padel na — stražnika. — Oba sta padla na tla in bilo je naravnost čudežno, da nista žašla pod priklonni

Im Brennpunkt des Tages

V žarišču dneva

Ab 4. Oktober wieder Normalzeit

Od 4. oktobra zopet normalni čas

Am kommenden Montag, den 4. Oktober, früh um 2 Uhr, kehren wir wieder von der Sommerzeit zur Normalzeit zurück. Die Uhr wird um eine Stunde zurückgestellt, und damit gilt wieder die mitteleuropäische Zeit. Als im vergangenen Jahr die Rückkehr zur Normalzeit für den zweiten November angeordnet wurde, versprach man sich von dieser Maßnahme insbesondere eine wesentliche Einsparung an elektrischer Leistung. Wie die Erfahrungen gezeigt haben, ist diese Einsparung auch tatsächlich eingetreten. Bei Behaltung der Sommerzeit überlagert sich in den Morgenstunden der Lichtbedarf des Stromverbrauchs der Industrie und der Verkehrsmittel, so daß sich dann, wie sich in den beiden Wintern 1940/41 und 1941/42 gezeigt hat, eine sehr starke Morgenspitze herausbildet. Dies ist insbesondere deswegen sehr unangenehm, weil sie sehr rasch aus der niedrigen Belastung der Nachtstunden ansteigt. Es ist infolgedessen notwendig, in verhältnismäßig kurzer Zeit Maschinen und Kessel aus dem kalten Zustand anzufahren, was betrieblich sehr unangenehm ist. Mit Wiedereinführung der Normalzeit tritt eine Verlagerung der Belastungsspitze auf den Abend ein, jedoch erreicht diese Spitze nicht die gleiche Höhe wie die Morgenspitze bei Behaltung der Sommerzeit. Das hängt damit zusammen, daß in den Nachmittagsstunden bereits die Belastung der Industrie zurückgeht und außerdem auch die Büros zu verschiedenen Stunden schließen. Es kommt hinzu, daß diese niedrige Spitze auch nicht sofort ansteigt wie die Frühschpitze und auch nicht von einer so niedrigen Belastung her. Infolgedessen läßt sie sich betrieblich wesentlich leichter bewältigen. Nach den Erfahrungen des vergangenen Winters war es natürlich, daß in diesem Jahre für den Herbst wieder der Übergang zur Normalzeit vorgesehen wurde, und zwar hat man den Zeitpunkt des Übergangs diesmal früher gelegt, um von vornherein das Entstehen einer unangenehmen Frühschpitze zu vermeiden.

Die Rückkehr zur Normalzeit hat zur Folge, daß in der Nacht zum 4. Oktober die Stunde von 2 bis 3 Uhr doppelt erscheint. Wo es notwendig ist, beispielsweise bei Geburten usw., wird wie im vorigen Jahr zwischen den Stunden 2a und 2b unterschieden. Für die Reichsbahn bereitet die Umstellung keine Schwierigkeiten, während im Gegensatz zur Einführung der Sommerzeit die Gefahr verlängerter Anschläge besteht. Die Verlängerung der Nacht um eine Stunde hat zur Folge, daß die abends nach der Sommerzeit abgehenden Nachtzüge morgens nach der Normalzeit eine Stunde zu früh am Ziel eintreffen, so daß für alle Anschläge noch eine zusätzliche Wartezeit von einer Stunde zur Verfügung steht. Für die Betriebe hatte der Generalbevollmächtigte für den Arbeitseinsatz schon im vorigen Jahr eine Regelung erlassen, wonach für die Stunde, um die sich der Nachtdienst verlängert, bei Stundenentlohnung die entsprechende Grundvergütung mit Zuschlag zu zahlen ist, wenn nichts anderes vereinbart wurde. Während andererseits bei Wiedereinführung der Sommerzeit infolge der einstündigen Arbeitszeitverkürzung eine entsprechende Lohnminderung eintritt.

voz. Toda ostati ni smelo samo pri enem čudežu, kajti razven sreče je imel besedo tudi kraj slučaj: ko sta se oba moža vzdignila in si je stražnik moža pobilje ogledal, je spoznal v njem na svoje veselo presenečenje svojega brata, ki se je boril na vzhodni fronti in so ga smatrali že leto dni za pogrešanega. Tik popreje je prispel z vlakom za dopustnike.

Speemljevalec, ki ni nevaren

HUMORISTICEN ROMAN

Nato vstopi Maksimilijan. Preda zaročne listke. Schwabe bere na dragem papirju, da se je zaročil profesor dr. Schwabe z Anito Soltmannovo iz rodbine konzula komercijskega svetnika Roberta Soltmanna in soproge.

Njemu se kar stemni pred očmi.

Končno le zasači Anito na samem in ji ježno reče, da mora nemudoma povedati svojim staršem, da on ni profesor ne doktor. Zakaj, da ni povedala svojim staršem, kaj je on? On jih ogoljufa!

Aniti se stvar ne zdi tako tragična.

»Hotela sem se tega spovedati mamici po zaroči,« se šobi ona.

»Zakaj pa? Takrat je vendar že veliko prepozno!«

»Takoj greš tja in poveš — jaz čakam tukaj!«

Anita mu zapre usta s poljubom.

»Povedala bom jutri, ljubi!«

»In zaročni listki?«

»Bodo zažgani.«

Toda Schwabe ostane trd. Bo pa šel sam in odkril laž!

Tega je kriv ta sleparski Werner!

Anita ga potolaži le z največjo težavo.

»Ne, pusti. Bom že jaz uredila. Bolje je, če povem jaz. Saj je vendar vseeno, ali si profesor ali doktor ali ne. Glavna stvar je, da me ljubiš.«

Schwabeju pa to nikakor ni vseeno. Po-

trt je. Prihodnje dni bo odpoštoval nazaj v Wingendorf, ker se prične šolski pouk, in si bo izprosil pri šolskem svetniku nekaj dni dopusta za zaročo. Potem pa noče ničesar več slišati o tem prekletem naslovu!

Anita mu obljudi, ampak pozabi na to. Sreča se je zgrnila nad njeno glavico kakor valovi nad utapljačo dušo. Ne more držati svojih misli skup. Sicer misli na oblubo, tudi prepozno. Maksimilijan je že odposlal zaročne listke.

Ne more priti do nobenega pametnega sklepa. Ve le eno: da koprni za Schwabejem. Hoče počakati do dneva zaroče, ko se bo Schwabe vrnil. On naj ji potem pove, kaj ji je storiti. Zanj stori vse.

Potem bo pač oče pri kosilu sorodnikom pojasnil, da si je vzdel njen zaročenec naslov no tako... tako... le v šali. To je vendar tako ničev, če je le ona tako srečna! Njen oče bo pač moral povedati kar koli.

Za Anito je seveda to ničev. Sorodnikom je pa važno, kakšen naslov kdo ima in koliko denarja prinese, če se hoče oženiti v to sorodstvo.

*

Zaroča je določena za soboto. Zato, ker se potem v nedeljo vsak lahko naspi.

Anita v dragoceni obleki iz kifona je sončni žarek v očeh staršev. Maksimilijan s trdozlikanim in napetim naprsnikom hodi okrog kakor petelin v kurjem dvoru in pazi, da se vse vrši v redu. Na temni obleki ni niti trohe prahu in zlikane gube so ostre ko nož. Nekaj avtomobilov stoji pred hišo. To so sorodniki od zunaj, ki so se vzgnez-

dili kar za nekaj dni. Tukajšnji pridejo pozneje.

Ob devetih pride šele pošta. Kmalu po devetih hoče priti tudi Schwabe, tako je napovedal. Pismonoša odda cel kup pisem. Med njimi se nahaja tudi pismo tvrdke »Geyer in Fuchs«. Konzul ga odpre in bere.

Prebledi in bere znova. Ne črhe besede in izroči pismo svoji ženi. Gospa konzulova tudi bere. Tvrdka »Geyer in Fuchs« piše:

Velespoštovani gospod konzul!

Hvaležno potrjujemo prejem danega nam naročila, ki smo ga rešili skrbno in diskretno.

Podatki glede imenovane osebe se ne ujemajo. Kakšnega profesorja dra. Schwabeja ne poznajo in tudi ni naveden v imeniku akademskih profesorjev državne zveze. Naša agencija pa je ugotovila, da v navzočem primeru ne gre za profesorja Schwabeja, ampak za ljudskošolskega učitelja Bruna Schwabeja.

Schwabe je rodom iz Merseburga, sirota brez staršev, prilično 28 let star in brez premoženja. Učitelj je na ljudski šoli v Wingendorfu v Sachsu. Njegovi mesečni prejemki znašajo tačas 186,72 mark. Kaj neugodnega se o njem ni zvedelo. V svojem šolskem kraju je na najboljšem glasu. Po izpovedbah nekaterih verodostojnih vaščanov je tudi zdrav ko riba. Ondotni počeželski zdravnik ga nima med svojimi pacienti. Baj je izbozen jezdec.

Tudi iz Schievelbeina v Hinterpommernu, kjer je bilo njegovo predzadnje pedagoško področje, so dospela le ugodna poročila

o njem. Previdno povpraševanje v Wingendorfu je dognalo, da se tam ni izdajal za profesorja. Sumljivo se jim je tam pač zdelo neko potovanje v najbolj elegantnem športnem avtomobilu v spremstvu dvojice nepoznane gospode mlajše starosti. Kot cilj potovanja je bila navedena Francoska. Tudi si je Schwabe čisto proti svoji siceršnji navadi zopet oblekel najelegantnejšo obleko.

Sklepanje iz gori navedenega ne spada v področje naših nalog. Prosimo Vas cenjenega povratnega odgovora, da li želite pojasnil glede nagibov kaznivega vzdevanja navedenih naslovov, s čimer bi se pač honorar podvojil.

Prav udano si usojamo še pripomniti, da naši podatki niso na razpolago za morebitne policijske poizvedbe, ampak da rabijo izključno zasebnim namenom in da za nje ne jamčimo.

Z odličnim spoštovanjem!

»Geyer in Fuchs.«

Gospa konzulova odreveni. Oči ji postanejo steklene. Roke se ji tresejo. Išče opore. Njena hčerka v rokah sleparja! O ljubi Bog, kaj bo, če bo revno dete zvedelo o tem!

Do takojšnjega razgovora s konzulom ne pride več, ker stopi vmes Schwabe, v elegantnem fraku in z ogromnim šopkom. Z mladostno urnimi koraki hiti, da pozdravi starše, a se odbije ob njihovem ledenem vedenju in tudi odreveni.

(Dalje prihodnjič.)

SODOBNE SLIKE

Med dvema poletoma proti sovražniku - Ukazan je protisunek - Vojak in njegova strojnica - Iz vežbanja na neki motorski športni šoli - Imetniki Ritterkreuza (viteškega križca) v obrambni bitki na Vzhodu - Nov svetovni rekord v vztrajnostnem jadralnem letenju je postavil Ernst Jachtmann

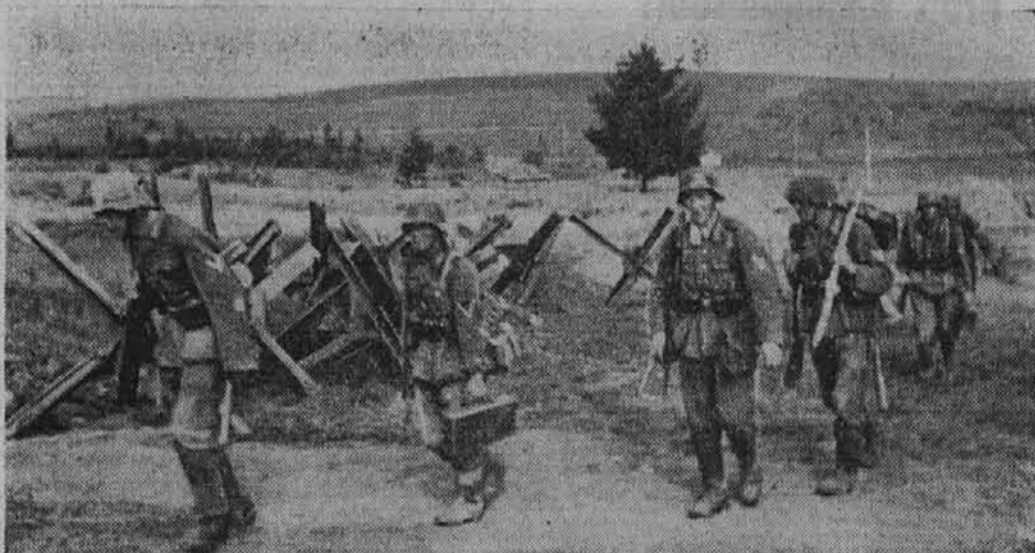
On spada k svoji strojnici in njegova strojnica k njemu
Vsakikrat, kadar se bodo Sovjeti zaganjali, jih bo on vedno znova vroče sprejel.
(PK-Aufnahme: Kriegsber. Ebert, Sch., M.)

Trgalna poskušnja za vozača in stroj
V šolah motornega športa se izobrazuje mlad, nadobuden naraščaj. Trije možje se vozijo tukaj s svojim prikolničnim strojem skozi jezero.
(Schiner, M.)

Med dvema kolesoma proti sovražniku so se letalci zbrali pri partiji šaha
(PK-Aufnahme: Kriegsber. Seeger, Atl., M.)

Ukazan je protisunek
Pehota prodira v pripravljene položaje.
(PK-Aufnahme: Kriegsber. Pätzold, PBZ., M.)

Na levi:

Jachtmann je v letu dosegel svetovni rekord. NSFK-Obersturmführer Ernst Jachtmann iz Berlina je z največjim uspehom dokončal svoj poskus svetovnega rekorda v vztrajnostnem jadralnem letenju. Držal se je točno 55 ur, 52 minut in 50 sekund v zraku.
(Presse-Hofmann, M.)

Na desni:

Imetniki Ritterkreuzen na žariščih obrambne bitke

Od leve na desno: Major Brunner, poveljni izvidniškega oddelka oklopnjakov, imetnik Eichenlaub-H-Brigadeführer und Generalmajor der Waffen-SS Herman Fegelein, poveljnik neke konjške divizije Waffen-SS, in SS-Standartenführer Lombard, poveljnik nekega konjškega polka. SS, pri službenem razgovoru na Vzhodu.
(PK-Aufn.: SS-Kriegsber. Fritsch Sch., M.)

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

214. Stunde.

Bei der Wäscherin — Pri perici

1. Hier bringe ich meine schmutzige Wäsche:	Tukaj prinesem svoje umazano perilo:
2 Seidenhemden	2 svileni srajci
6 Paar Socken	6 parov kratkih (moških) nogavic
1 Paar Halbstrümpfe	1 par dokolenk
12 Taschentücher	12 robcev
1 Nachthemd	1 spalno srajco
2. Bitte waschen Sie besonders die Seidenhemden sorgfältig!	Prosim, operite mi zlasti svileni srajci skrbno!
3. Bessern Sie die Wäsche aus!	Popravite perilo!
4. Nähen Sie die Knöpfe an!	Prišijte gumbe!
5. Stopfen Sie Socken und Strümpfe!	Zakrpajte kratke in dolge nogavice.

Was wir immer wieder hören

1. Haben Sie vielleicht einen Fahrplan?	Imate li vozni red?
2. Wann fährt der nächste Zug nach...?	Kdaj se odpelje prihodnji vlak do...?
3. Ist dieser Platz frei (besetzt)?	Ali je ta prostor prost (zaseden)?
4. Darf ich das Fenster öffnen?	Ali smem odpreti okno?
5. Wer spielt dort?	Kdo igra tam?
6. Herr X ist nicht da, soll ich ihm etwas ausrichten?	Gospoda X ni tukaj, ali mu naj kaj sporočim?
7. Ich wollte nur fragen, ob...	Hotel sem le vprašati, če...
8. Ich werde Sie anrufen	Poklical vas bom telefonično
9. Nichts zu danken, ich habe es gerne gemacht.	Nikarte se zahvaljevati, to sem rad storil
10. Was ist denn schon dabei!	To pač nič ne dé.

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

- Der Nachfolger für diesen Posten ist noch nicht bestimmt.
- Durch die Nachforschung der Polizei wurde der Verbrecher ermittelt.
- Zur Zeit herrscht eine große Nachfrage nach Obst.
- Ich bitte Sie, in drei Tagen wieder nachzufragen.
- Man erkannte sofort, daß die Unterschrift nachgeahmt war.
- Geben Sie doch endlich nach!
- Der Hund ging seinem Herrn immer nach.
- Endlich hat der Regen nachgelassen.
- Dieser Geldschein wurde von Fälschern schlecht nachgemacht.
- Dieser Wein hat einen unangenehmen Nachgeschmack.
- Warum sind Sie ihren Kindern gegenüber so nachgiebig?
- Bei den Nachgrabungen kam ein Skelett zum Vorschein.
- Er mußte lange nachgrübeln, bis ihm der Name einfiel.
- Es wird nötig sein, daß wir etwas nachhelfen.
- Nachher ist jeder klug. (Sprichwort)
- Im Leben muß man oft das Versäumte nachholen.
- Ich hoffe, Sie werden den Anforderungen nachkommen können.
- Wenn Sie jetzt nicht mitgehen können, so kommen Sie wenigstens nach.

- Von diesen Preisen kann kein Nachlaß gewährt werden.
- Man fand im Nachlaß der alten Frau eine wertvolle Urkunde.

Wörter

- nachahmen — posnemati, ponarediti
Nachfolger (m) — naslednik
Nachforschung (w) — poizvedovanje, preiskovanje
Nachfrage (w) — povpraševanje (po čem)
nachfragen — povpraševati (po čem)
Nachgeschmack (m) — pookus
nachgiebig — popustljiv
Nachgrabung (w) — izkopanina, izkopavanje
nachgrübeln — razglablјati, beliti si glavo
nachhelfen — pomagati, podpirati
nachher — potlej, potem
nachholen — nadomestiti
nachkommen — doiti, priti za kom, pozneje priti
Nachlaß (m) — popust, zapuščina
nachlassen — zapustiti (dediščino), priznati, popustiti
nachmachen — ponarediti, posnemati

Redewendungen

- den Anforderungen nachkommen — zahtevne izpolniti
einen Nachlaß gewähren — dovoliti popust

Diplom. Optiker **C. KRONFUSS**
Klagenfurt, Bahnhofstraße 13
Bis auf weiteres jeden Vormittag geschlossen

Tako se je končala Jugoslavija

Spisal Danilo Gregorić Copyright 1943 by Wilhelm Goldmann Verlag in Leipzig 4

Na kratko je pripovedoval Ninčič Jovanović, kako so potekali dogodki v Zagrebu. Dalmatinski Hrvatje so zahtevali takojšnjo združitve s Srbijo in skupnega kralja, skupen parlament in skupno vlado. Toda poleg teh centralnih ustanov naj bi obstajale tudi avtonomne krajevne vlade z deželnimi zbori v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Cetinju in Novem Sadu. Pribečević prija teži so bili vložili predlog, naj se takoj proglasi zedinjenje, pri čemer bi ustavotvorna skupščina naknadno določila obliko države in vse drugo. Stjepan Radić je predlagal, naj se izvrši združitve Jugoslavije na podlagi federativne izgradnje države, na katere čelu bi stal regentski svet, ki bi ga tvorili srbski regent Aleksander, hrvatski ban in predsednik narodnega sveta v Ljubljani. Razen tega naj bi se ustanovile avtonomne vlade in avtonomni državni zbori za zgodovinska in etična ozemlja, ki bi naj tvorila novo državo.

Najtežje je bila stvar z Radićem, je pripovedoval Ninčič svojemu tovarišu, ko sta se sprehajala ob pristaniškem obrežju gor in dol. Njegova stranka je bila postavila načelo, da se troidina kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija izjavi na podlagi hrvatskega državnega prava in samoodločbe narodov za ustanovitev zvezne države s kraljevinama Srbijo in Crno goro. Potemtakem naj bi obstojala še naprej zgodovinska narodna individualnost in posebnost posameznih dežel. Te dežele naj bi imele svojo lastno zakonodajo, svoje zakonodajne parlamente, in državna edinstvo naj bi se izražala v skupni vojski in skupni zunanji politiki. Radić je ostal s svojim predlogom v manjšini, ker so se bili Dalmatinci izrekli proti njemu.

Kljub energičnim poskusom Pribečevića in ostalih, da bi pospešili odhod odposlancev v Beograd, je bilo v Zagrebu veliko glasov, ki so zahtevali, naj se nič ne prenažli in da naj čakajo na povratek Korošca in Trumbića. Opozicija pa se ni mogla uveljaviti proti odločni volji Pribečevića, ki je vedno znova pou-

darjal potrebo enotne centralistične države. Vsekakor pa je moral Pribečević uporabiti ne povsem brezhiben maneuver, da je uspel s svojim predlogom glede takojšnjega potovanja v Beograd. Kot predsednik seje narodnega sveta je kritični večer zavlačeval razpravljanje tako dolgo, da je bila večina članov prepričana, da ne bo več prišlo do sklepanja, in zato zapustila sejo. Pribečević prija teži so se zbrali po deseti uri zvečer v mali dvorani hrvatskega deželnega zbora in sklenili, da mora naslednji dan odpotovati odposlanstvo 28 članov pod vodstvom dr. Ante Pavelića in Pribečevića v Beograd, da tam tudi v vsej obliki izvrši načelno že sklenjeno zedinjenje.

To je pripovedoval Ninčič Jovanoviću, ko se je od Zemuna prihajajoča ladja s člani narodnega sveta že bližala pristanu med pokanjem možnarjev in navdušenimi klici večtisočglave množice.

V srbskem ministrskem predsedništvu je sprejel odposlanec Protić kot zastopnik odosotnega Pašića in takoj otvoril razgovore. Pribečević je začel:

»Srečni smo, da vam lahko sročimo, da smo prišli iz Zagreba po nalogu narodnega sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov in da želim zedinjenje vseh jugoslovanskih pokrajin v skupno državo. Narodni svet je ustanovil pogoje, pod katerimi naj bi se izvršilo to zedinjenje, pri čemer je vse pridržano ustavotvorni narodni skupščini, ki naj bi se čim prej sklicala in ki bi storila vse sklepe za bodočo obliko države.

Nato je prečital dolgo listino s 11 točkami, ki je vsebovala mnenje narodnega sveta. Čeprav so temeljila njegova mnenja načeloma na enotni državi brez prejšnjega sklepa narodne skupščine, se je vendarle izražala želja o decentralizaciji oblasti. In že se je razvila dolga debata med Protićem in zastopniki narodnega sveta.

»Če začnemo s tem, da bo vsak izmed posameznih delov, ki vstopijo sedaj v skupno

državo, vztrajal pri tem, da obdrži čim največ svojih regionalnih in upravnih posebnosti, ne bomo nikdar imeli močne države. Vedno bodo konflikti med posameznimi deli. Danes, v teh težavnih časih, pa mora država biti bolj kakor kdajkoli močna in enotna, če se hoče uveljaviti.

Pribečević je molčal in z napol priprtimi vekami gledal Pavelića, ki je poskušal obrazložiti stališče Hrvatov.

»Ne moremo danes zvariti v enotno verigo narodov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, z vsemi njihovimi različnimi tradicijami in velikimi razlikami v zgodovini in miselnosti. Med temi posameznimi sestavinami mora obstajati neko določeno razmerje, neko določeno ravnotežje. Treba je ustanoviti določeno proporcijo med hrvatskimi, slovenskimi in srbskimi pokrajinami. Hrvatje in Slovenci promatrajo enotnost države na tak način, da se napravi med različnimi pokrajinami določen in pravičen odnos. Ne sme se pozabiti, da je troidina kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija imela v bivši avstro-ogrski monarhiji notranjo avtonomijo, z lastno vlado, z zakonodajnimi deželnimi zbori, z ustavo, ki je bila nastala iz zgodovinskih dogodkov, z lastno vojsko in lastno upravo. Navadni razpust takega organizma, ki ne glede na neobstoječo popolno suverenost vsekakor ni bil brez atributov državne celote, ne more v bodočem skupnem življenju povzročiti nobenih dobrih rezultatov. Država mora pač le takrat biti močna, če ne nastajajo med posameznimi deli nobeni spori, spori pa se morajo pojaviti, če je en del nezadovoljen s premočjo drugega. Z drugimi besedami: vsako posamezno ozemlje mora imeti možnost, da se neovirano razvija in da razvija svoje narodne in gospodarske sile.

Protić, ki je v glavni stvari govoril za Srbe, je pazljivo poslušal Pavelića. In kakor je ta v imenu Hrvatov vztrajal pri tem, da bi morala biti predvidena čim največja avtonomija in samostojnost za posamezne pokrajine, ravno tako je Protić trdovratno branil stališče, da v državi ni mesta za posamezna posebna telesa s specialnimi pravicami, ampak da se mora izgradnja države izvršiti na načelu popolne enote in da se ne sme dovoliti le običajna krajevna samouprava.

Dva načelna nazora o državi, dve stališči, ki sta bili zgrajeni na zgodovini in miselnosti, sta prišli navzkriž. V navzkrižju, ki ne je na razne načine nešteto krat ponavljalo skozi vso zgodovino jugoslovanske države. Na eni strani stališče Srbije, na drugi strani stališče Hrvatov. Obe sta bili razumljivi.

V zadnjih stoletjih so bili Srbi iz malih začetkov med neprestanimi boji z neizmernimi žrtvami ustanovili državo na narodno, plemenško in etnično homogenih tleh; vsi ljudje so se poznali med seboj. Življenske prilike, socialne, gospodarske, politične razmere so bile povsod iste. Bili so vsi kakor ena sama velika rodina, brez ozira na male notranjepolitične boje. Skupna usoda skozi stoletja, skupen boj proti Turkom, majhni, težko z orožjem v roki pridobljeni teritoriji, so povzročili, da se je Srbom zdelo neznosno, raztopiti njihovo dragoceno državo v kakšni drugi, ki ne bi bila zgrajena na istem načelu centralizma in homogenosti, ki sta bila odločilna za zgradnjo Srbije.

Hrvatje so na drugi strani tisoč let bili v opoziciji proti državi, v katere mejah so bili zaprti. In njihova zgodovina je bila popolnoma v znamenju neprestanih bojev za dosego nekih malih ali večjih narodnih pravic ali privilegijev. Pet sto let so se Srbi bojevali z gospodstvom Turkov, toda ne z zahtevami pravic in z dosegi malih prednosti v upravi ali avtonomiji, ampak na podlagi neprestane borbe z orožjem v roki, javne ali podtalne vstaje, z umori in usmrčitvami, z zmagami in porazi. Hrvatje pa so se nasprotno bojevali na tleh legalnosti, dobili nekatere pravice in jih zopet izgubili, toda vedno v obliki dogovorov in poravnjav, sporazumov in pogodb. Bili so sestavni del ogrske državne polovice, toda v tej so imeli svoj lasten statut, ravno tako kakor so imeli Ogri svoj poseben statut v habsburški monarhiji. Za nje so torej pomenile zamatane državnopravne formule zavarovanje njihove nacionalne samostojnosti in njihovega nacionalnega razvoja, ravno tako kakor je bila Srbom garancija nacionalne individualnosti čim najbolj strumen centralizem, čim najbolj močna enota in čim najbolj popolno izčrpanje v celoti.

(Dalje prihodnjik)

AMTLICHE BEKANNTMACHUNGEN

Lehrabschlußprüfungen

Die Gauwirtschaftskammer Kärnten hält in der zweiten Hälfte des Monats Oktober 1943 die nächsten Lehrabschlußprüfungen ab, und zwar: Industriefacharbeiterprüfungen, Kaufmannsgehilfenprüfungen für Lehrlinge des Einzelhandels, des Großhandels, des Verkehrsgewerbes, der Industrie usw., Gehilfenprüfungen für Kellner und Köche sowie für Lehrlinge des graphischen Gewerbes.

Zu diesen Prüfungen werden zugelassen:

1. Gewerbliche (industrielle) und kaufmännische Lehrlinge und Anlernlinge, deren vertragliche Lehrzeit bis spätestens 31. Dezember 1943 abläuft.
2. Männliche gewerbliche (industrielle) und kaufmännische Lehrlinge, die dem Geburtsjahrgang 1926 oder einem älteren Jahrgang angehören und deren vertragliche Lehrzeit längstens bis 30. April 1944 zu Ende geht.
3. Männliche gewerbliche (industrielle) Lehrlinge, die dem Geburtsjahrgang 1926 oder einem älteren Jahrgang angehören und deren vertragliche 3½-jährige Lehrzeit bis längstens 31. Oktober 1944 abläuft.

Die Prüfungsanmeldungen sind sobald als möglich, längstens jedoch bis 8. Oktober 1943, mittels der vorgeschriebenen Anmeldegedruckten bei der Gauwirtschaftskammer Kärnten in Klagenfurt, Bahnhofstr. 42, einzureichen.

Kurzschrift- und Maschinschreibprüfungen

Die Gauwirtschaftskammer Kärnten führt in der zweiten Hälfte des Monats Oktober 1943 die nächsten Kurzschrift- und Maschinschreibprüfungen durch. Die Prüfungsanmeldungen sind bis längstens 10. Oktober 1943 bei der Gauwirtschaftskammer Kärnten in Klagenfurt, Bahnhofstr. 42, einzureichen.

Die Gauwirtschaftskammer Kärnten

OPOZORILO BOLNISNICE GALENFELS

Zaradi raznih okolišnosti je upraviteljstvo bolnišnice Gallenfels primorano izdati naslednje opozorilo: Vsak donos živil in alkoholnih pijač bolnikom Gaukrankenhaus-a Gallenfels je prepovedan. Če se pri obiskovalcih ali pa pri bolnikih izsede prirešena jedila ali alkoholne pijače, se bodo ista zaplenila v korist splošnega dobrega.

Upraviteljstvo.

Zahvala

Vsem darovalcem cvetja, kakor vsakemu, kateri mi je stal ob strani ob prebitki izgubi mojega nežnega sinčka izrekam mojo toplo zahvalo.

Scheraunitz, 1. X. 1943.

Rezika Dolschan

Ärztlicher Sonntagsdienst

Krainburg:

Am 3. Oktober 1943: Dr. Vinzenz Werbnak, Krainburg, Reiterdurchlaß 2, Tel. 130.

ESSIG

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Haas-Pulver

immer ins Mehl.

nie in die Flüssigkeit geben.

NAHRMITTELWERKE G. Haas WIEN-LINZ-REICHENBERG

SENF

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Der Augen Scharbeit erleichtert heißt für augengesunde Arbeitsplatzbeleuchtung sorgen, heißt vor allem: Blendung vermeiden. Gut gerichtetes OSRAM-Licht bewahrt vor leistungsmindernder Überanstrengung.

OSRAM

viel Licht für wenig Strom!

Lesen den

„Karawanken Bote“!

Kinder-Anzüge, Knaben-Anzüge, Burschen-Anzüge sowie Knaben- und Burschen-Wintermäntel bei

Pickel

Jetzt: Klagenfurt, Kramergasse 8/1 - Ruf 1127

Vsek ljudi ne morete vprašati!

Mali oglas

to more. Takoj doseže vse, ki se zanimajo za Vaše ponudbe ali prošnje. Oglašajte v Karawanken Bote! Splača se!

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede: NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13 in NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldesestr. 6

SEIT 35 JAHREN

CHEM. PHARM. WERKE Dr. A. & L. SCHMIDGALL WIEN

Radio Schmidt Klagenfurt, Lidmanskyyg. 29 übernimmt laufend Reparaturen

OFENSETZER

Vinzenz Oseli

KRAINBURG

Mäth & Rass

Kohle-, Koks- und Baumaterialiengroßhandel Krainburg - Büro: Adolf-Hitler-Platz 15, Tel. 193 Lager: Sevevorstadt und Veldesestr. 12

Lichtspiele

Allgemeine Filmreuehand G.m.b.H. - Zweigstelle Veldes

Assling

1. X. um 19 Uhr
2. X. um 16 und 19 Uhr
3. X. um 14.30, 17 und 19 Uhr
4. X. um 19 Uhr

Der große Schatten

Für Jugendliche nicht zugelassen!

5. X. um 19 Uhr
6. X. um 19 Uhr
7. X. um 19 Uhr

Einer zuviel an Bord

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Domschale

2. X. um 19.30 Uhr
3. X. um 17 und 19.30 Uhr

5000 RM Belohnung

Für Jugendliche nicht zugelassen!

6. X. um 19.30 Uhr
7. X. um 19.30 Uhr

Der Kleinstadtpoet

Für Jugendliche zugelassen!

Krainburg

1. X. um 19 Uhr
2. X. um 16.30 und 19 Uhr
3. X. um 16.30 und 19 Uhr
4. X. um 19 Uhr

Stimme des Herzens

Für Jugendliche nicht zugelassen!

5. X. um 19 Uhr
6. X. um 16.30 und 19 Uhr
7. X. um 19 Uhr

Ein Mädchen geht an Land

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Laak

1. X. um 19.15 Uhr
2. X. um 19.15 Uhr
3. X. um 16.30 und 19.15 Uhr
4. X. um 19.15 Uhr

Sophienlund

Für Jugendliche zugelassen!

5. X. um 19.15 Uhr
6. X. um 16.30 und 19.15 Uhr
7. X. um 19.15 Uhr

Am seidenen Faden

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Littai

2. X. um 19 Uhr
3. X. um 15 und 19 Uhr
4. X. um 19 Uhr

Rembrandt

Für Jugendliche nicht zugelassen!

6. X. um 19 Uhr
7. X. um 19 Uhr

Mann für Mann

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Miess

2. X. um 20 Uhr
3. X. um 16 und 20 Uhr

Wen die Götter lieben

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Neumarkt

1. X. um 19 Uhr
2. X. um 19 Uhr
3. X. um 14, 16.30 und 19 Uhr
4. X. um 19 Uhr

Wir machen Musik

Für Jugendliche nicht zugelassen!

6. X. um 19 Uhr
7. X. um 19 Uhr

Flitterwochen

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Radmannsdorf

2. X. um 19.15 Uhr
3. X. um 16 und 19.15 Uhr

2 glücklichen Menschen

Für Jugendliche nicht zugelassen!

6. X. um 19.15 Uhr
7. X. um 19.15 Uhr

Der Streit um den Knaben Jo

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Stein

1. X. um 19.30 Uhr
2. X. um 17 und 19.30 Uhr
3. X. um 17. und 19.30 Uhr
4. X. um 19.30 Uhr

7 Jahre Glück

Für Jugendliche nicht zugelassen!

6. X. um 19.30 Uhr
7. X. um 19.30 Uhr

Zwischen den Eltern

Für Jugendliche nicht zugelassen!

St. Veit

2. X. um 19 Uhr
3. X. um 16 und 19 Uhr

Der große Schatten

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Schwarzenbach

2. X. um 20 Uhr
3. X. um 16 und 20 Uhr

Andreas Schlüter

Jugendliche über 14 Jahre zugelassen!

Veldes

1. X. um 19.15 Uhr
2. X. um 16.45 und 19.15 Uhr
3. X. um 14.30, 16.45 und 19.15 Uhr
4. X. um 19.15 Uhr

Stimme des Herzens

Für Jugendliche nicht zugelassen!

5. X. um 19.15 Uhr
6. X. um 19.15 Uhr
7. X. um 19.15 Uhr

Frau Sylveline

Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

Wart

2. X. um 16 und 18.30 Uhr
3. X. um 14, 16 und 18.30 Uhr

Die barmherzige Lüge

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Wodtnerthal

2. X. um 13.30 und 19 Uhr
3. X. um 15.30 Uhr

Sommerliebe

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Zu jedem Film die Deutsche Wochenschau

Geben Sie
leere
Formamint
Flaschen
mit Schraubdeckel
zurück!

Sie helfen dadurch Material
und Arbeitskräfte sparen und
unterstützen unsere Tätigkeit
im Dienst der Volksgesundheit.

Rückgabe an Apotheken
und Drogerien erbeten

**BAUER & CIE
BERLIN**

6 GEWINNE ZU
5000000 RM
UND VIELE ANDERE TREFFER ZUSAMMEN
103 Millionen
BEI DER 10. Deutschen
Reichs-Lotterie
LOS PREIS: 1/30 - 1/60 - 1/24 - RM
JE KLASSE
Prokopp STAATSLOTTERIE
WIEN VI., MARIAHILFSTR. 29

**Dokler je
sadno drevje
golo**

je čas za uničenje pre-
zimujočih škodljivcev s

**Selinon-
Neu**

Dobl se pri:

„HERMES“

ING. J. JANSKA

Krainburg

poleg hotela

„Stara pošta“

KAFFEE ERSAZ

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

**Opušcene
lovarne**

Uporabne stroje

kupi

KURT FRICK

Klagenfurt

Salmstraße

Fernruf 1486

Mali oglasi

Služba dobi

Vajenko v trgo-

vino z mešaním

blagom! Vsa

oskrba v hiši!

Naslov pri Kar-

Bote, Krbg. pod

štev. 1138-1

Frizersko vajen-

ko takoj sprej-

me brivski sa-

lon, Schimunatz,

Krbg. 1132-1

Deklico, 15 —

16 let, pridno,

pošteno, sprej-

mem v stalno

službo k 4 član-

ski družini na

deželi. Lahko tu-

di starejša. Če

bi jo veselilo, bi

se lahko učila

tudi v trgovini

Ponudbe na K.

B. Krainburg pod

„Stalna“ 1109-1

Služkinjo mlaj-

šo moč, za vsa

hišna dela sprej-

me drogerija g.

Schinkowetz,

Krainburg 1112-1

Prodaj

Kovčec — gra-

mofon zamenjam

za kolo, event-

uelno ga s plo-

ščami vred pro-

dam. Naslov pri

K. B. Krainburg

1127-6

Prodaj nov o-

troški športni

voziček ali za-

menjam za kak

drug predmet.

Naslov pri Kar-

Bote Krainburg

pod 1130-6

Brejo telico pro-

dam: Jenko

Franziska, Ober-

Fennig 61, pri

Zirklach. 1125-6

Blagajne, varne

pred ognjem in

vlomom, omare

za spise in knji-

ge: Hans Wernig

Klagenfurt Hei-

drichstraße 82.

8893-6

Kupim

Kupim dobro o-

hranjeno sivo

zimsko suknjo

175 cm ali dam

zanjo enako črno

suknjo. Naslov

pri upravi K. B.

Krainburg pod

1123-7

Kupim

Kupim mlatilni-

co na elektr. po-

gon ali pa enak

mlin. Ponudbe s

ceno na Franz

Malce, Karner

Vellach, Holz

gasse, 17. 1131-7

Kupim rabljen

motor 4 do 7

Ph 220 W. Ce-

njene ponudbe s

ceno in opisom

na K. B. Krain-

burg pod „Nuj-

ko“ 1103-7

Kupim stabilni,

okoli 3 PS mo-

čan bencin-mo-

tor. — Führer,

„Weitenstein“

1083-7

Kupim čevljar-

ski stroj za pre-

bijanje zgornjega

usnja na elektr.

pogon v dobrem

stanju, po mož-

nosti z motor

jem, kakor tudi

levoročni stroj.

Ponudbe na

K. Bote Krain-

burg pod „Stanc-

mašina“ 1117-7

Kupim, kakor-

šenkoli rabljen,

mali, železen

štedilnik ali pa

dam zanj dva

ali odevje. Naslov

pri K. B. Krain-

burg pod „Nuj-

ko“ 1116-7

Kupim uro mo-

ško ali žensko

zapestno ali žep-

no, in moško

obleko, 160 cm

visoko. Ponudbe

s ceno na Av-

relia Josef Bad

Reppenau Baden

5574-7

Išče se za nakup:

nekaj vagonov

smrekovega, jel-

kovega, borove-

ga lesa, 19, 24 in

24 mm, 8 do 17

cm, paralelno ali

končno, iz žage

ali trgovine v

vseh kakovostnih

razredih. Visoka

stopnja nujnosti

Ponudbe na Hans

Traninger, Holz

großhandel, Kl-

agenfurt, Völker-

markter Straße.

Bahnübersetzung

1093-7

Menjam

Moško športno

kolo zamenjam

za klavirsko har-

moniko ali pa

damsko kolo.

Razliko po do-

govoru dopla-

čam. Naslov pri

K. B. Krbg. pod

1120-15

Menjam živalni

stroj „Singer“ za

kak drug pred-

met. Anton Kro-

schel, Georgen

gasse, 17. 1131-7

168 bei Krain-

burg. 1129-15

Zamenjam bolj

težko kobilu in

brejo kravo za

lahkega konja ali

kobilu. Johann

Ruß, Veldes.

1126-15

Dobro ohranjen

zimski damski

plašč (Marengo)